

Наукові перспективи
Видавнича група

ЖУРНАЛ
Національні інтереси

України

*Творимо переможне
майбутнє України разом*

4(21)
2026

Військова академія (м. Одеса)

Видавнича група «Наукові перспективи»

*Всеукраїнська асамблея докторів наук
з державного управління*

«Національні інтереси України»

№ 4(21) 2026

Military Academy (Odesa)

Scientific Perspectives Publishing Group

*All-Ukrainian Assembly of Doctors of Science
in Public Administration*

«National interests of Ukraine»

№ 4(21) 2026

“Національні інтереси України”:

науково-практичний журнал. 2026. № 4(21) 2026. С. 2524

Рекомендовано до видавництва Президією громадської наукової організації «Всеукраїнська Асамблея докторів наук з державного управління» (Рішення від 10.04.2026, № 4/4-26)

Згідно наказу Міністерства освіти і науки України #1415 від 02.10.2024 журнал включений до Переліку наукових фахових видань України, категорія “Б”, спеціальності: 081 Право; 281 Публічне управління та адміністрування; 256 Національна безпека (за окремими сферами забезпечення і видами діяльності); 051 Економіка; 052 Політологія
Згідно наказу Міністерства освіти і науки України від 10.12.2024 № 1721 журналу присвоєно категорію “Б” зі спеціальностей: К1 Державна безпека; К2 Безпека державного кордону; К6 Забезпечення військ (сил)

Програмні цілі журналу: публікація оригінальних наукових статей із найактуальніших питань національної безпеки та оборони для розвитку, удосконалення української національної науки та освіти; організація наукових дискусій

Наукове видання включено до міжнародної наукометричної бази Index Copernicus (IC), Research Bible та до міжнародної пошукової системи Google Scholar

Рік заснування: 2024

Журнал виходить раз на місяць

Згідно Порядку формування Переліку наукових фахових видань України, затвердженого наказом МОН України від 15.01.2018 № 32, повнотекстовий доступ до наукових статей Журналу, представлений на платформі «Наукова періодика України» в Національній бібліотеці України імені В.І. Вернадського НАН України та в Національному репозитарії академічних текстів

Редакційна колегія:

Головний редактор:

Мосов Сергій Петрович - доктор військових наук, професор, професор кафедри авіації та авіаційного пошуку і рятування Інституту державного управління та наукових досліджень з цивільного захисту (Київ, Україна), Заслужений діяч науки і техніки України, лауреат Державної премії України в галузі науки і техніки, Почесний працівник космічної галузі України.

Члени редакційної колегії:

1. **Романенко Євген Олександрович** - доктор наук з державного управління, професор, Заслужений юрист України, полковник Центрального науково-дослідного інституту Збройних Сил України, Президент громадської наукової організації «Всеукраїнська асамблея докторів наук з державного управління» (Київ, Україна)
2. **Козубцов Ігор Миколайович** кандидат технічних наук, старший науковий співробітник, професор кафедри комп'ютерних наук Луцького національного технічного університету (Україна)
3. **Агаєв, Фірудін Т.** - доктор технічних наук, професор, професор Інституту інформаційних технологій НАНА, Баку, Азербайджан (Азербайджан)
4. **Гайоз Парцхаладзе** професор кафедри військової інженерії та будівництва Батумського державного університету імені Шота Руставелі (Грузія)
5. **Горбачук Василь Михайлович** - доктор фізико-математичних наук, професор, завідувач відділу інтелектуальних інформаційних технологій, Інститут кібернетики ім. В.М. Глушкова НАН України (Україна)
6. **Грегорі Заротіадіс** доктор економічних наук, професор, декан факультету економіки і політичних наук Університету Арістотеля в Салоніках, Салонікський університет (Греція)
7. **Левченко Ігор Славович** - кандидат військових наук, доцент, доцент кафедри забезпечення паливом та мастильними матеріалами Військової академії (м. Одеса)
8. **Маджд Світлана Михайлівна** - доктор технічних наук, професор, професор кафедри зеленої економіки та економіки природокористування Державної екологічної академії післядипломної освіти та управління (Київ, Україна)
9. **Швець Катерина Павлівна** - доктор наук з державного управління, доцент (Київ, Україна)
10. **Ясько Віктор Анатолійович** – кандидат військових наук, доцент. Старший викладач кафедри тактико-спеціальної підготовки Навчально-наукового інституту №2 (підготовки фахівців для підрозділів кримінальної поліції Національної поліції України) Харківського національного університету внутрішніх справ (Кам'янець-Подільський, Україна)

Статті розміщені в авторській редакції. Відповідальність за зміст та орфографію поданих матеріалів несуть автори

ЗМІСТ

РОЗДІЛ «Воєнні науки, національна безпека, безпека державного кордону»

- Акімов О.О., Шикула Р.Р., Калітник М.С.** 27
ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ СОЦІАЛЬНИХ ГАРАНТІЙ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ В УКРАЇНІ: АДАПТАЦІЯ НАЦІОНАЛЬНОГО ЗАКОНОДАВСТВА ДО СТАНДАРТІВ НАТО ТА ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ
- Акімов О.О., Шикула Р.Р., Акімова Л.М., Калітник М.С.** 49
ПРЕВЕНЦІЯ КОРУПЦІЇ ЧЕРЕЗ КУЛЬТУРУ ДОБРОЧЕСНОСТІ: ДОСВІД РЕФОРМУВАННЯ ВІЙСЬКОВИХ ІНСТИТУЦІЙ У ПОСТКОНФЛІКТНИХ СУСПІЛЬСТВАХ
- Акімов О.О., Шикула Р.Р., Акімова Л.М.** 69
ПРОБЛЕМИ РЕФОРМУВАННЯ ВЕТЕРАНСЬКОЇ ПОЛІТИКИ У КОНТЕКСТІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ СУСПІЛЬСТВА
- Андрушко О., Кочеулов А., Капралов К.** 88
АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СИСТЕМИ ЖИТЛОВО-ЕКСПЛУАТАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДЕРЖАВНОЇ ПРИКОРДОННОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ
- Андрушко О., Найдъонов О.** 102
СТАНДАРТИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РЕЧОВИМ МАЙНОМ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ КРАЇН-ЧЛЕНІВ НАТО
- Бабич А.П., Кібіткін С.О.** 111
ЛЬОТНА ПІДГОТОВКА ОПЕРАТОРІВ УПРАВЛІННЯ БЕЗПІЛОТНИХ АВІАЦІЙНИХ КОМПЛЕКСІВ ДРУГОГО КЛАСУ (ТАКТИЧНІ) ЗА СТАНДАРТАМИ НАТО
- Балагур Л.О., Козлюк С.П.** 122
ЗАСТОСУВАННЯ СИСТЕМ ІМІТАЦІЙНОГО МОДЕЛЮВАННЯ У ТАКТИЧНІЙ ПІДГОТОВЦІ ПІДРОЗДІЛІВ ДЕРЖАВНОЇ ПРИКОРДОННОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ

ISSN 3041-1793 Online

- Верховцева І.Г., Христокін Г.В., Третяк О.А., Абисова М.А., Шоріна Т.Г.** 136
БРЕНДИНГ УКРАЇНИ У ЦИФРОВОМУ СЕРЕДОВИЩІ В КОНТЕКСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ: ПОТЕНЦІАЛ КІБЕРДИПЛОМАТІЇ
- Волошин В.А., Матняк В.М.** 157
СИСТЕМА ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВИХ ТА НЕГЛАСНИХ СЛІДЧИХ (РОЗШУКОВИХ) ДІЙ: ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ
- Говоров О.В.** 168
РОЗВИТОК СИСТЕМИ КОНТРРОЗВІДУВАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ БЕЗПЕКОВОГО СЕРЕДОВИЩА
- Голота О.В.** 185
СОЦІАЛЬНА ІНЖЕНЕРІЯ ЯК ІНСТРУМЕНТ ЗДОБУТТЯ РОЗВІДУВАЛЬНОЇ ІНФОРМАЦІЇ В СИСТЕМІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДЕРЖАВНОЇ БЕЗПЕКИ
- Гончаренко О.Ю., Кізян Р.В., Олещенко О.А., Охріменко О.В.,** 200
ІНЦИДЕНТИ, ПОВ'ЯЗАНІ З ВИЯВЛЕННЯМ РАДІОАКТИВНИХ МАТЕРІАЛІВ ПОЗА РЕГУЛЮЮЧИМ КОНТРОЛЕМ В УКРАЇНІ У 2015–2019 РОКАХ: СТРУКТУРНИЙ, ДОЗИМЕТРИЧНИЙ І ПРОСТОРОВИЙ АНАЛІЗ
- Гончаров Є.І.** 218
ТАКТИКА ВИКОРИСТАННЯ БОЙОВИХ НАЗЕМНИХ ДРОНІВ
- Горбачук В.М., Беспалов С.А.** 228
РЕЗИЛЬЄНТНІСТЬ У РІВНЯХ РОЗВИТКУ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ УКРАЇНИ ТА СУСІДНІХ ДЕРЖАВ 2020–2025 РОКІВ
- Горбунов В.С., Бондар І.В., Дяченко В.Є.** 242
ПЕРСПЕКТИВИ ІНЖЕНЕРНОГО ОБЛАДНАННЯ ТА МАСКУВАННЯ ПОЗИЦІЙ В УМОВАХ ЗАСТОСУВАННЯ ПРОТИВНИКОМ УДАРНИХ БПЛА ПІД ЧАС СУЧАСНИХ ВІЙСЬКОВИХ КОНФЛІКТІВ
- Гордієнко С.Б., Кобус О.С.** 259
ПИТАННЯ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОЦЕСУ ВІДНОВЛЕННЯ КРИТИЧНИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ СИСТЕМ НА ПРИКЛАДІ РІШЕННЯ ДЛЯ УПРАВЛІННЯ ПРИВІЛЕЯМИ

- Гордієнко О.І., Лісняк Ю.В., Новгородченко В.В.** 273
ІНТЕГРАЦІЯ ЕЛЕМЕНТІВ ПРОФЕСІЙНО-ПРИКЛАДНОЇ ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ У ЗМІСТ БАЗОВОЇ ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ КУРСАНТІВ ДСНС
- Гузенко Є.В., Кришталь С.М.** 288
ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ТАКТИКО-СПЕЦІАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ: ІНТЕГРАТИВНИЙ ПІДХІД ДО ЇХ ЗАСТОСУВАННЯ
- Д'яков А.В., Дядюшкін О.В.** 298
ПРОСТОРОВО-ЧАСОВЕ МОДЕЛЮВАННЯ ПОДІЙ НА ОСНОВІ ВІДКРИТИХ ДАНИХ У ГЕОІНФОРМАЦІЙНИХ СИСТЕМАХ ДЛЯ ПІДТРИМКИ ПРИЙНЯТТЯ РІШЕНЬ
- Давигора Ю.І., Пролигін А.А.** 311
СИНЕРГІЯ ТАКТИКО-СПЕЦІАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ ТА ПІДГОТОВКИ ДО НАЦІОНАЛЬНОГО СПРОТИВУ У ПРОФЕСІЙНОМУ СТАНОВЛЕННІ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ: МЕТОДОЛОГІЧНИЙ ТА ПРАКТИЧНИЙ АСПЕКТИ
- Зайцев І.П., Лісніченко Ю.М., Василенко Є.Ю., Амелін С.В.** 326
ПИТАННЯ ТРАНСФОРМАЦІЇ СИСТЕМИ ПІДГОТОВКИ ТА ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНОГО ПЕРСОНАЛУ ВВНЗ УКРАЇНИ
- Зелений І.І., Чебан О.І., Свищ В.С., Король Д.А., Шерстюк А.Д.** 339
ДОСЛІДЖЕННЯ КОНФЛІКТУЮЧИХ АНАЛІТИЧНИХ ОЦІНОК РОЗВИДУВАЛЬНОЇ ІНФОРМАЦІЇ
- Зоз Я.І., Душкін Ю.Г., Чебан О.І.** 350
ДОСЛІДЖЕННЯ ФОРМ ТА СПОСОБІВ ЗАСТОСУВАННЯ БЕЗПЛОТНИХ СИСТЕМ (РОБОТИЗОВАНИХ КОМПЛЕКСІВ) ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ ТА ЗБРОЙНИХ СИЛ РФ
- Камалов Є.В., Полтораков О.** 359
ПІДГОТОВКА НАСЕЛЕННЯ ДО НАЦІОНАЛЬНОГО СПРОТИВУ В ІНТЕРЕСАХ ЗБРОЙНИХ СИЛ: ДОСВІД ПОЛІТИКИ БУДІВНИЦТВА ЗБРОЙНИХ СИЛ РЕСПУБЛІКИ ПОЛЬЩА (2014 – 2026 Р.Р.)

ISSN 3041-1793 Online

- Коваленко В.А.** 371
ДОСЛІДЖЕННЯ СПОСОБІВ ПРОТИДІЇ ТЕХНІЧНИМ ЗАСОБАМ РОЗВІДКИ ПРОТИВНИКА З УРАХУВАННЯМ ДОСВІДУ РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ
- Ковальчук О.Р., Шенько О.Ф.** 382
ІНТЕГРАЦІЯ БОЙОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ В ПРОЦЕС ТАКТИЧНОГО ПЛАНУВАННЯ (ППВР/МДМР) МЕХАНІЗОВАНОЇ БРИГАДИ: ФУНКЦІЇ ОРГАНІВ УПРАВЛІННЯ ТА МАТРИЦЯ СИНХРОНІЗАЦІЇ
- Ковтуненко А.В.** 395
АКТУАЛЬНІ ВИКЛИКИ РАДІАЦІЙНОЇ, ХІМІЧНОЇ ТА БІОЛОГІЧНОЇ БЕЗПЕКИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ
- Кононова Д.В., Кобус О.С.** 406
МЕТОДИ ВИЯВЛЕННЯ БЕЗФАЙЛОВИХ АТАК ДЛЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ КІБЕРБЕЗПЕКИ
- Костюк Д.А.** 421
ДОСЛІДЖЕННЯ ВИКОРИСТАННЯ РОЗШИРЕНОЇ РЕАЛЬНОСТІ ТА ВІДРУАЛЬНОЇ РЕАЛЬНОСТІ ДЛЯ СИМУЛЯЦІЇ ВІЙСЬКОВИХ СЦЕНАРІЇВ ТА РОЗРОБКА ПІДХОДІВ ДЛЯ ПОКРАЩЕННЯ ТРЕНУВАНЬ І НАВЧАННЯ ВІЙСЬКОВИМ
- Кочеулов А.О., Пальченко О.М.** 432
РОЗВИТОК СИСТЕМИ РОЗКВАРТИРУВАННЯ ПІДРОЗДІЛІВ ОХОРОНИ ДЕРЖАВНОГО КОРДОНУ: АНАЛІТИЧНО-УПРАВЛІНСЬКА МОДЕЛЬ ТА ПРАКТИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ОРГАНАМ УПРАВЛІННЯ ПРИКОРДОННОГО ЗАГОНУ
- Кугот О.Л., Мальченко В.М., Кочетков О.В.** 446
ЕКОЛОГІЧНА БЕЗПЕКА ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД У СИСТЕМІ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ: ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ОЦІНКИ ВІЙСЬКОВОГО ВПЛИВУ НА ГРОМАДИ
- Курляк М.Д.** 459
РОЛЬ БАЗОВОЇ ЗАГАЛЬНОВІЙСЬКОВОЇ ПІДГОТОВКИ У ФОРМУВАННІ СТРЕСОСТІЙКОСТІ, ДИСЦИПЛІНИ ТА ГРОМАДЯНСЬКОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ У ЗАКЛАДАХ ЗІ СПЕЦИФІЧНИМИ УМОВАМИ НАВЧАННЯ

- Луцишин А.М., Солдатенков О.А., Череп'ян Ю.І., Тотров Г.М.** 472
*СУЧАСНІ ЗМІНИ ТАКТИКИ ДІЙ ПІДРОЗДІЛІВ ЗБРОЙНИХ СИЛ
УКРАЇНИ НА ПІДСТАВІ АНАЛІЗУ БОЙОВОГО ДОСВІДУ РОСІЙСЬКО-
УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ*
- Маковецький О.М.** 483
*АНАЛІЗ РОЗВИТКУ ТА ЗАСТОСУВАННЯ ШТУРМОВИХ ПІДРОЗДІЛІВ
ЗБРОЙНИХ СИЛ РОСІЙСЬКОЇ ФЕДЕРАЦІЇ ПІД ЧАС РОСІЙСЬКО-
УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ*
- Марченко С.В., Дацков А.В.** 493
*МЕТОДИКА РОБОТИ ОРГАНУ УПРАВЛІННЯ ПРИКОРДОННОГО ЗА-
ГОНУ ЩОДО ВИКОНАННЯ ЗАВДАНЬ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ОБОРОНИ*
- Машков О.А.** 502
*ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ЗАСТОСУВАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ У
СФЕРІ КОНТРОЛЮ НАД ЗВИЧАЙНИМИ ОЗБРОЄННЯМИ В ЄВРОПІ*
- Мельниченко С.В., Овчинник В.А., Гудаль С.А., Кулик М.Л.** 518
*ТРАНСФОРМАЦІЯ РОЛІ БРОНЕТАНКОВОЇ ТЕХНІКИ В УМОВАХ
НАЯВНОСТІ НА ПОЛІ БОЮ ПРОТИВОТАНКОВИХ ЗАСОБІВ ТА ДРОНІВ*
- Мисик А.Б., Більовський О.С.** 531
*УДОСКОНАЛЕННЯ ПРОЦЕСУ АНАЛІЗУ ТА ОЦІНЮВАННЯ РИЗИКІВ
З УРАХУВАННЯМ СТІЙКОСТІ СИСТЕМИ ОХОРОНИ ДЕРЖАВНОГО
КОРДОНУ*
- Мицель Д.Ф.** 545
*ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ СУЧАСНОГО СТАНУ ТА БОЙОВИХ
МОЖЛИВОСТЕЙ ОЗБРОЄННЯ ВІЙСЬКОВОЇ ТЕХНІКИ ТИПОВОЇ
МЕХАНІЗОВАНОЇ БРИГАДИ УКРАЇНИ ТА ТИПОВОЇ МОТО-
СТРІЛЕЦЬКОЇ БРИГАДИ РОСІЙСЬКОЇ ФЕДЕРАЦІЇ*
- Мручок І.Д.** 557
*ДОСЛІДЖЕННЯ ВИКОРИСТАННЯ ТЕХНОЛОГІЙ ШТУЧНОГО ІНТЕ-
ЛЕКТУ У ВІЙСЬКОВІЙ СФЕРІ ТА РОЗРОБКА РЕКОМЕНДАЦІЙ ЩОДО
МІНІМІЗАЦІЇ РИЗИКІВ*
- Напльоков Ю.В.** 569
*ПРОБЛЕМА ФУНКЦІОНУВАННЯ СИСТЕМИ КОНТРОЛЮ НАД
ЗВИЧАЙНИМИ ОЗБРОЄННЯМИ В ЄВРОПІ: ТЕОРЕТИЧНИЙ АСПЕКТ*

ISSN 3041-1793 Online

- Нестеренко Р.В., Споришев К.О., Клішин В.М., Біленкова Л.М.** 582
РОЗРОБКА ПРОПОЗИЦІЙ ЩОДО ПОКРАЩЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ РЕЧОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ НА ОСНОВІ ДОСВІДУ АРМІЙ КРАЇН ЧЛЕНІВ НАТО
- Окіпняк Д.А., Окіпняк А.С., Баранов А.М., Чмир М.С., Балога В.Т.** 593
ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ З РОЗМІНУВАННЯ З УРАХУВАННЯМ СУЧАСНИХ БОЙОВИХ ВИКЛИКІВ
- Олесь В.В.** 606
ВПРОВАДЖЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ОБРОБКИ РОЗВИДУВАЛЬНИХ ДАНИХ В ПРОЦЕСІ ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ У ВІЙСЬКОВИХ ЧАСТИНАХ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ
- Сич Р., Олицький О.** 620
СИНЕРГІЯ ВОГНЕПАЛЬНОЇ ЗБРОЇ ТА БЕЗПІЛОТНИХ СИСТЕМ
- Онопрієнко О.С., Шевцов А.Л., Шерстюк А.Д., Онопрієнко В.О.** 629
ОСОБЛИВОСТІ ДІЙ МАЛИХ ТАКТИЧНИХ ГРУП В УРБАНІЗОВАНИХ РАЙОНАХ
- Охріменко О.В., Согорін А.А., Пурнак В.П.** 645
ІНФОРМАЦІЙНІ АСПЕКТИ ПІД ЧАС СТРАТЕГІЧНОГО РОЗГОРТАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ
- Павлюк Н.А., Буханевич С.В.** 658
ПРОБЛЕМАТИКА ФОРМУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОГО АРХІВНОГО ФОНДУ ТА ПЕРЕДАВАННЯ ДОКУМЕНТІВ ВІЙСЬКОВИМИ ЧАСТИНАМИ ДО ГАЛУЗЕВОГО ДЕРЖАВНОГО АРХІВУ МІНІСТЕРСТВА ОБОРОНИ УКРАЇНИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ
- Парій С.Г.** 669
ВПЛИВ РІВНЯ ДЕРЖАВНОЇ БЕЗПЕКИ НА РОЗВИТОК ЕКОНОМІЧНОЇ СТАБІЛЬНОСТІ УКРАЇНИ
- Савченко В.В.** 679
ОСОБЛИВОСТІ ДОМЕННОГО ВПЛИВУ ГІБРИДНИХ ЗАГРОЗ НА НАСТУПАЛЬНІ, ОБОРОННІ ТА СТАБІЛІЗАЦІЙНІ ОПЕРАЦІЇ СИЛ ОБОРОНИ

- Сахневич Б.В.** 693
МЕТОДИКА ПЛАНУВАННЯ ПОТРЕБ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ В УМОВАХ ГІБРИДНИХ ЗАГРОЗ: ТЕОРЕТИЧНИЙ АСПЕКТ
- Серга А.І.** 706
РЕЗУЛЬТАТИ ЕМПІРИЧНОЇ АПРОБАЦІЇ ПСИХОДІАГНОСТИЧНОГО ІНСТРУМЕНТАРІЮ ПРОФЕСІЙНО-ПСИХОЛОГІЧНОГО ВІДБОРУ ТА ДОБОРУ НА ВІЙСЬКОВУ СЛУЖБУ НА ПОСАДАХ ОСІБ ОФІЦЕРСЬКОГО СКЛАДУ: ДОСВІД КРАЇН НАТО
- Сергєєв В.Г., Лугіна Н.А.** 724
ПРОТИДІЯ КІБЕРЗАГРОЗАМ У КОНТЕКСТІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ
- Сергєєв В.Г., Лугіна Н.А.** 734
ДЕРЖАВНА ПОЛІТИКА У СФЕРІ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ В УМОВАХ СУЧАСНОЇ ПРАКТИКИ
- Синьогуб С.С.** 745
ДОСЛІДЖЕННЯ ПЕРСПЕКТИВ ВИКОРИСТАННЯ ТЕХНОЛОГІЙ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ В ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНОМУ ЗАБЕЗПЕЧЕННІ У СФЕРІ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ ТА ОБОРОНИ
- Сирий В.М., Синявіна Ю.В., Бутенко Т.А., Чалий І.В., Чаговець В.В.** 760
ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ КІБЕРБЕЗПЕКИ В УКРАЇНІ ПІД ЧАС ГІБРИДНОЇ ВІЙНИ ТА У ГЛОБАЛЬНОМУ КІБЕРПРОСТОРІ
- Сіпко Є.О., Душкін Ю.Г.** 774
АНАЛІЗ ЗАСТОСУВАННЯ РАКЕТНОЇ ЗБРОЇ ЗС РФ ПІД ЧАС ВІЙНИ З УКРАЇНОЮ
- Согорін А.А., Бірюков О.І., Габрик Р.В.** 785
ПОРІВНЯЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ АНАЛІЗ ЕФЕКТИВНОСТІ ПРАКТИЧНИХ СТРІЛЬБ ТА СИМУЛЯЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПІДГОТОВЦІ КУРСАНТІВ ВИЩИХ ВІЙСЬКОВИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ
- Согорін А.А., Доля С.В., Бірук А.І.** 799
ЗАСАДИ МЕДІАОСВІТИ У ВИЩИХ ВІЙСЬКОВИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ В УМОВАХ ІНФОРМАЦІЙНИХ ЗАГРОЗ

ISSN 3041-1793 Online

- Сокульський І.М., Павленко В.О., Дунаєвська О.Ф.** 812
ОЦІНКА СТРЕСОВИХ РЕАКЦІЙ ТА ОБҐРУНТУВАННЯ МЕТОДІВ ФОРМУВАННЯ СТРЕСОСТІЙКОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ СТРЕСОГЕННИХ ЧИННИКІВ ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА
- Солодун Є.В., Король Д.А.** 828
ЗАСТОСУВАННЯ МЕТОДІВ ДЕКОМПОЗИЦІЇ ТА ВІЗУАЛІЗАЦІЇ ПРИ ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНІЙ РОБОТІ У ВІЙСЬКОВІЙ ЧАСТИНІ
- Сухотеплий В.М., Шаповалова Т.В., Стаднік В.В., Литвин А.В., Нікора І.В., Ковалевська Н.В., Першин О.В., Мащенко І.А.** 842
РОЗРОБКА МЕТОДІВ ПІДВИЩЕННЯ ЗАВАДОЗАХИЩЕНОСТІ БЕЗДРОТОВИХ СЕНСОРНИХ МЕРЕЖ З ВИКОРИСТАННЯМ ДИНАМІЧНОГО ХАОТИЧНОГО ПРОЦЕСУ
- Тимченко С.Ю., Макаренко О.П.** 867
БЕЗПЛОТНІ ЛІТАЛЬНІ ЗАСОБИ З РАДІОЕЛЕКТРОННОЮ РОЗВІДКОЮ ЯК ІНСТРУМЕНТ ВІЯВЛЕННЯ ТА ЗНИЩЕННЯ ІНШИХ БПЛА
- Тушко Д.А., Біжик А.В.** 877
УЧАСТЬ РЕСПУБЛІКИ БІЛОРУСЬ У РОСІЙСЬКІЙ АГРЕСІЇ ПРОТИ УКРАЇНИ: ВІЙСЬКОВО-СТРАТЕГІЧНИЙ АНАЛІЗ РОЛІ ПЛАЦДАРМУ, ЛОГІСТИКИ ТА ОБОРОННО-ПРОМИСЛОВОГО КОМПЛЕКСУ (2022–2026)
- Федоров В.В., Чорна А.М., Кулімов С.А., Ткачук О.М., Кочин В.Д.** 891
ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ ПІДГОТОВКИ ПРАВООХОРОНЦІВ ТА НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ У ЄС ТА УКРАЇНІ
- Чайка Н.Г.** 902
ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ ТА БОЙОВІ МОЖЛИВОСТІ ВІЙСЬКОВО-ПОВІТРЯНИХ СИЛ КРАЇН ПРИЧОРНОМОР'Я
- Чиркова Т.І.** 913
ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ ПСИХОЛОГІЧНИХ НОВОУТВОРЕНЬ ВНАСЛІДОК COVID -19 ДЛЯ НАСЕЛЕННЯ РІЗНИХ КРАЇН

Шевченко М.О. 922
ТАКТИЧНІ ТА ОРГАНІЗАЦІЙНІ ОСОБЛИВОСТІ ОГЛЯДУ ПРИ РОЗСЛІДУВАННІ НЕЗАКОННОГО ЗАВОЛОДІННЯ ЗБРОЄЮ, БОЄПРИПАСАМИ ТА ВИБУХОВИМИ РЕЧОВИНАМИ

Шиляєв Ю.В., Князєв С.М., Кільдеров Д.Е., Сениш І.Я. 936
МЕТОДИКА ПРОВЕДЕННЯ АУДИТУ КАДРОВИХ РІШЕНЬ В ЗБРОЙНИХ СИЛАХ УКРАЇНИ

Школярєнко В.В. 949
ПАРАДИГМА ФОРМУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКОВОЇ СТРАТЕГІЇ: ТЕОРЕТИЧНИЙ ЗМІСТ І СТРУКТУРНІ СКЛАДОВІ

РОЗДІЛ «Право»

Kyrdan B.V., Polishko N.L., Churpita H.V. 963
NON-FULFILMENT OF CONCESSION OBLIGATIONS: FOREIGN EXPERIENCE OF LEGAL REGULATION

Myronenko V.P., Skrynyk M.V. 974
ON THE INTERPRETATION OF MEDICAL MALPRACTICE IN PRIVATE LAW DOCTRINE

Senyk S.V., Gutnyk V.V. 988
LEGAL FOUNDATIONS FOR THE CREATION OF THE INTERNAL ELECTRICITY MARKET IN THE EUROPEAN UNION

Turchynjak Ya.I., Slyvka S.S. 998
NATURAL-LEGAL EDUCATION: FEATURES OF SPIRITUAL METHODS

Ананьєв П.О., Лазарєнко А.М. 1007
ГРУБА НЕОБЕРЕЖНІСТЬ У ДТП: ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИЙ АСПЕКТ ПРАВОЗАСТОСУВАННЯ

Аркуша Л., Чернов О., Хижняк Є. 1019
ПСИХОЛОГІЧНІ ТА ПОВЕДІНКОВІ АСПЕКТИ КРИМІНАЛІСТИЧНОГО ПРОФАЙЛІНГУ В СИСТЕМІ РОЗСЛІДУВАННЯ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ

ISSN 3041-1793 Online

- Баскаков А.Ю.** 1035
МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД РЕГУЛЮВАННЯ ЦИВІЛЬНОЇ КОНФІСКАЦІЇ ТА МОЖЛИВОСТІ ЙОГО ІМПЛЕМЕНТАЦІЇ В УКРАЇНІ
- Бедратий Ю.В., Горбова Н.А., Неофіта Д.Б.** 1050
ОБМЕЖЕННЯ СВОБОДИ ПІДПРИЄМНИЦТКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ: ГОСПОДАРСЬКО-ПРАВОВИЙ АСПЕКТ
- Бєлкін Л.М., Юринець Ю.Л., Бєлкін М.Л.** 1063
ПАРАДОКС ГАРАНТІЙ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ЦІЛІСНОСТІ УКРАЇНИ ЗА БУДАПЕШТСЬКИМ МЕМОРАНДУМОМ: «ГАРАНТИ» «ДІЛЯТЬ» УКРАЇНУ
- Бистрицький Б.** 1079
ЗАСАДИ РОЗСЛІДУВАННЯ НАСИЛЬНИЦЬКИХ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ ЩОДО ОСІБ З ІНВАЛІДНІСТЮ
- Бодунова О.М., Хмизова О.В.** 1092
ЦИФРОВІ ТЕХНОЛОГІЇ У ВИКЛАДАННІ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ МАЙБУТНІМ ЮРИСТАМ: ПРАВНИЧИЙ ВИМІР
- Брянкін А.С., Потіхенський А.І.** 1105
СТАТУТНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ПРАВОВОЇ РОБОТИ У ВІЙСЬКОВІЙ ЧАСТИНІ: КОДИФІКАЦІЯ КЛЮЧОВИХ ОБОВ'ЯЗКІВ ПОМІЧНИКА КОМАНДИРА БРИГАДИ З ПРАВОВОЇ РОБОТИ (ЮРИСКОНСУЛЬТА БРИГАДИ)
- Буга Г.С., Буга В.В.** 1120
АНТИКОРУПЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ ЗАРУБІЖНИХ КРАЇН: ДОСВІД ТА ПЕРСПЕКТИВИ
- Будник Л.А.** 1132
ЗАХИСТ ВИКРИВАЧІВ КОРУПЦІЇ
- Булькач С.П.** 1145
СТАН НАУКОВОЇ РОЗРОБЛЕНОСТІ ПРОБЛЕМ ВЗАЄМОДІЇ СЛІДЧИХ ТА ОПЕРАТИВНИХ ПІДРОЗДІЛІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ ПІД ЧАС ПРОТИДІЇ ЛЕГАЛІЗАЦІЇ (ВІДМИВАННЮ) МАЙНА, ОДЕРЖАНОГО ЗЛОЧИННИМ ШЛЯХОМ

- Верейці О.В., Падун Р.В.** 1159
ЦИВІЛЬНО-ПРАВОВА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ТА СПОСОБИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВИКОНАННЯ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ У ВІДНОСИНАХ ПУБЛІЧНО-ПРИВАТНОГО ПАРТНЕРСТВА
- Габорець О.А., Лунгол О.М.** 1177
КРИМІНАЛЬНИЙ АНАЛІЗ У ДІЯЛЬНОСТІ ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ: МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД
- Івашко С.В.** 1195
ІНСТИТУТ КОРУПЦІЇ В КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧІЙ СИСТЕМІ УКРАЇНИ ЯК ОБ'ЄКТ КРИМІНОЛОГІЧНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ
- Іжик А.В.** 1205
ЕВОЛЮЦІЯ КРЕДИТНИХ ПРАВОВІДНОСИН
- Кіреєва О.С., Єрмоєнко В.О.** 1219
ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОТИДІЇ КОЛАБОРАЦІОНІЗМУ ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВИМИ ПІДРОЗДІЛАМИ ДЕРЖАВНОЇ ПРИКОРДОННОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ
- Коваленко С.С.** 1233
ОБШУК ПІД ЧАС РОЗСЛІДУВАННЯ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ ПРОТИ ВИБОРЧИХ ПРАВ І СВОБОД ЛЮДИНИ І ГРОМАДЯНИНА В УКРАЇНІ
- Ковальова Т.І., Баранько В.В.** 1247
НАЦІОНАЛЬНА ГВАРДІЯ УКРАЇНИ ЯК СКЛАДОВА СИСТЕМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДЕРЖАВНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ
- Комаринська Ю.Б., Азарова В.А., Киричук А.А.** 1261
КОМУНІКАЦІЙНИЙ ІНСТРУМЕНТАРІЙ ВЕРБАЛЬНИХ ПРОЦЕСУАЛЬНИХ ДІЙ
- Корецька В.В.** 1277
ОКРЕМА СУДДІВСЬКА ДУМКА ЯК ІНСТРУМЕНТ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВНУТРІШНЬОЇ НЕЗАЛЕЖНОСТІ

ISSN 3041-1793 Online

- Костюкевич О.К.** 1291
ЕКСПЕРТНЕ ЮРИДИЧНЕ ЗНАННЯ У СИСТЕМІ ДОКТРИНАЛЬНО-ПРАВОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ: НОРМАТИВНИЙ, СВІТОГЛЯДНИЙ І ПРАГМАТИЧНИЙ ВИМІРИ
- Котов С.М., Музика Б.Ю., Мороз Т.І., Кмицяк М.В., Вихопень О.Б.** 1303
ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ВДОСКОНАЛЕННЯ СПЕЦІАЛЬНОЇ ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ ЗДОБУВАЧІВ У ЗВО МВС УКРАЇНИ
- Кривопуск О.Г.** 1320
ЩОДО ПОНЯТТЯ, ЗМІСТУ ТА МІСЦЯ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ ПРОТИ ВИБОЧИХ ПРАВ І СВОБОД У СТРУКТУРІ ЗЛОЧИННОСТІ
- Крижановська О.В.** 1333
АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ ДІЯЛЬНОСТІ СЛУЖБИ СУДОВОЇ ОХОРОНИ ЩОДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВОПОРЯДКУ В СУДАХ УКРАЇНИ
- Крижановський А., Канцір В.** 1345
ОКРЕМІ АСПЕКТИ КВАЛІФІКАЦІЇ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ ПРОТИ ДОВКІЛЛЯ
- Кузнецова Л.В., Гарбазей Д.О.** 1354
ОКРЕМІ ПИТАННЯ ІМПЛЕМЕНТАЦІЇ РІШЕНЬ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ В ТРУДОВЕ ПРАВО УКРАЇНИ
- Кузьменко О.В., Шевченко Л.В., Чорна В.Г.** 1366
ЄВРОПЕЙСЬКІ МУЗЕЙНІ ОРГАНІЗАЦІЇ ЯК СУБ'ЄКТИ ЗБЕРЕЖЕННЯ КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ УКРАЇНИ ПІД ЧАС ВІЙНИ
- Лобач А.В., Рудая М.І.** 1377
СУДОВО-ЕКСПЕРТНА ДІЯЛЬНІСТЬ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ: АДАПТАЦІЯ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ДО СУЧАСНИХ ВИКЛИКІВ
- Лобурець Н.Д., Потіхенський А.І.** 1387
ОХОРОНА ДЕРЖАВНОЇ ТАЄМНИЦІ ЯК ЕЛЕМЕНТ ПРАВОВОГО МЕХАНІЗМУ УПРАВЛІННЯ ПОВСЯКДЕННОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ ПІДРОЗДІЛІВ

- Логвиненко Б.О.** 1399
МЕДИЧНЕ ОБСЛУГОВУВАННЯ СУДДІВ ТА ПРАЦІВНИКІВ АПАРАТУ МІСЦЕВИХ СУДІВ: АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВИЙ АСПЕКТ
- Мазур В.В., Петрина В.Н., Полішко Н.Л.** 1408
ПУБЛІЧНО-ПРИВАТНЕ ПАРТНЕРСТВО В УКРАЇНІ: РЕТРОСПЕКТИВНИЙ АНАЛІЗ, СУЧАСНИЙ СТАН ТА ОСОБЛИВОСТІ ПРАВОВОЇ ПРИРОДИ
- Малєєв Є.С.** 1421
ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ РЕКОНСТРУКЦІЇ ОБ'ЄКТІВ НЕРУХОМОСТІ В УМОВАХ ЗБРОЙНОЇ АГРЕСІЇ
- Маньгора В.В., Бережок В.Р., Мельник І.Ф.** 1435
ОСОБЛИВОСТІ ПРАВОВОГО СТАТУСУ ДІТЕЙ-БІЖЕНЦІВ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ
- Мердова О.М., Умрихіна І.О., Кіблик Д.В., Кісіль М.Л., Чепеляк В.С.** 1451
РОЛЬ ОРГАНІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ПУБЛІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ТА ПОРЯДКУ В УМОВАХ ПРАВОВОГО РЕЖИМУ ВОЄННОГО СТАНУ
- Молчанов Р.Ю.** 1465
АДМІНІСТРАТИВНО-ЮРИСДИКЦІЙНІ ПОВНОВАЖЕННЯ ПОЛІЦІЇ США ЩОДО ДРІБНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ: ПРАВОВА ПРИРОДА, МЕЖІ ДИСКРЕЦІЇ ТА ПАРАДОКСИ ДЕКРИМІНАЛІЗАЦІЇ
- Мудрак Р.М.** 1475
ІНСТИТУЦІОНАЛІЗАЦІЯ ПРАВОВИХ ІНСТИТУТІВ: ЕТАПИ, МЕХАНІЗМИ ТА КРИТЕРІЇ СФОРМОВАНОСТІ
- Озюменко Є.Ю.** 1485
ВПЛИВ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА ЗМЕНШЕННЯ КОРУПЦІЙНИХ РИЗИКІВ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ, ЯК ЕЛЕМЕНТ ГОСПОДАРСЬКО-ПРАВОВИХ ЗАСОБІВ ДЕТІНІЗАЦІЇ ЕКОНОМІКИ
- Осауленко А.О.** 1506
МІСЦЕ ТА РОЛЬ НАЦІОНАЛЬНОГО БАНКУ УКРАЇНИ У МЕХАНІЗМІ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВИ

ISSN 3041-1793 Online

- Островський С.О., Панченко М.В.** 1514
*АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВІ ОСОБЛИВОСТІ РЕГУЛЮВАННЯ
ВІДНОВЛЕННЯ ОКРЕМИХ ОБ'ЄКТІВ НЕРУХОМОГО МАЙНА,
ПОШКОДЖЕНИХ ВНАСЛІДОК ЗБРОЙНОЇ АГРЕСІЇ РОСІЙСЬКОЇ
ФЕДЕРАЦІЇ*
- Пісоцька К.** 1525
*АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ КОНТРОЛЮ ЗА ОБІГОМ
ЦИВІЛЬНОЇ ВОГНЕПАЛЬНОЇ ЗБРОЇ В УМОВАХ ДІЇ ОСОБЛИВИХ
ПРАВОВИХ РЕЖИМІВ: ВОЄННОГО ТА НАДЗВИЧАЙНОГО СТАНІВ*
- Покрише Д.А., Пузиревський М.В.** 1533
*МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ КОНЦЕПЦІЇ ІНФОРМА-
ЦІЙНО-ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ
ПЕРСОНАЛУ ДКВС УКРАЇНИ*
- Санакоев Д.Б.** 1546
*РОЗСЛІДУВАННЯ ФАКТІВ НЕЗАКОННОГО НАБУТТЯ ПРАВА НА
ЗЕМЛЮ ДЕРЖАВНОЇ АБО КОМУНАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ, ЩО ВЧИ-
НЯЮТЬСЯ ОРГАНІЗОВАНИМИ ГРУПАМИ*
- Стрілець Б.В.** 1557
*ПЕРСПЕКТИВИ ЗАСТОСУВАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ У
ПРАВОВОМУ РЕГУЛЮВАННІ РУХУ КАПІТАЛУ В КОНТЕКСТІ
ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ*
- Тимошенко Є.А.** 1570
*ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕК-
ТУ В ЦИВІЛЬНИХ ПРАВОВІДНОСИНАХ*
- Українець М.** 1579
*СУВЕРЕННА РІВНІСТЬ ДЕРЖАВ ТА АСИМЕТРІЯ РЕАЛІЗАЦІЇ ДЕР-
ЖАВНОГО СУВЕРЕНІТЕТУ: КОНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВИЙ ВИМІР*
- Циганов О.Г.** 1593
*ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД МОБІЛІЗАЦІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ТА ЙОГО
ВИКОРИСТАННЯ У РОЗВИТКУ ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ*
- Черненко Т.В., Яцик Т.П.** 1603
*ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ПРОВЕДЕННЯ ОБШУКУ ПІД ЧАС
ФІНАНСОВИХ РОЗСЛІДУВАНЬ*

- Чернецька О.В.** 1615
РОЗСЛІДУВАННЯ МАРОДЕРСТВА ЯК ВОЄННОГО ЗЛОЧИНУ В УКРАЇНІ

РОЗДІЛ «Економіка»

- Bondarchuk M.K., Koriahin V.M.** 1628
FINANCIAL ACTIVITY OF PARTICIPANTS IN INTEGRATED BUSINESS STRUCTURES IN UKRAINE

- Білецький І.В., Угоднікова О.І.** 1648
КОНЦЕПТУАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ ТА РЕАЛІЗАЦІЇ МАРКЕТИНГОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗВИТКУ РЕГІОНІВ: МОДЕЛЮВАННЯ, ПРОГНОЗУВАННЯ ТА МЕХАНІЗМИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ

- Бурак В.Г., Юріна Ю.М.** 1661
ЦИФРОВА ТРАНСФОРМАЦІЯ ТУРИСТИЧНОЇ ГАЛУЗІ УКРАЇНИ: ІННОВАЦІЇ, ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

- Головня О.М., Чемерис Ю.С.** 1673
НАЦІОНАЛЬНІ СТРАТЕГІЇ АДАПТИВНОГО УПРАВЛІННЯ БІЗНЕСОМ НА РИНКУ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ ТЕХНІКИ В УМОВАХ РЕАЛІЗАЦІЇ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ

- Данилюк І.В.** 1687
УПРАВЛІННЯ ІНФОРМАЦІЙНОЮ ІНФРАСТРУКТУРОЮ ПІДПРИЄМСТВА: СИСТЕМНИЙ ПІДХІД ТА СУЧАСНІ ТЕХНОЛОГІЧНІ ВИКЛИКИ

- Дикань В.Л., Овчиннікова В.О., Дячук А.В.** 1699
РОЗВИТОК ЗОВНІШНЬОТОВРГОВЕЛЬНИХ ВІДНОСИН ВІТЧИЗНЯНИХ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ ТА ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ: ЕКОНОМІЧНІ МЕТОДИ, МОДЕЛІ ТА ВПЛИВ НА КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ

- Квасній Л.Г., Ахек'ян А.М., Шульжик Ю.О., Микита В.Р.** 1712
АНАЛІЗ СУЧАСНИХ ЗАГРОЗ ТА ВИКЛИКІВ МАКРОЕКОНОМІЧНОЇ СТАБІЛЬНОСТІ КРАЇН ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ ТА УКРАЇНИ

ISSN 3041-1793 Online

- Ковнір О.О.** 1723
КОНЦЕПТУАЛЬНІ ПІДХОДИ ДО ВПРОВАДЖЕННЯ ЦИФРОВОГО МЕНЕДЖМЕНТУ В ІНВЕСТИЦІЙНУ ДІЯЛЬНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВА
- Костень О.О.** 1737
СУДОВО-ЕКОНОМІЧНА ЕКСПЕРТИЗА У КРИМІНАЛЬНИХ ПРОВАДЖЕННЯХ: ТИПОВІ ПОМИЛКИ СЛІДСТВА
- Ловкайтес В.С.** 1746
СТРАТЕГІЧНІ АСПЕКТИ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ ПІДПРИЄМСТВ У КОНТЕКСТІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ
- Нечаєв Д.С.** 1759
СТРАТЕГІЧНІ ПІДХОДИ ДО АДАПТИВНОГО РОЗВИТКУ СИСТЕМИ МЕНЕДЖМЕНТУ ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ ЦИФРОВИХ ЗМІН
- Опалько В.В., Самойлов Д.О.** 1775
ІНДЕКС БОРГОВОЇ СТІЙКОСТІ ЯК ІНСТРУМЕНТ ПЛАНУВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНИХ СТРАТЕГІЙ В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНИХ ВИКЛИКІВ
- Поковба Д.В.** 1792
РОЗВИТОК СИСТЕМИ ОПОДАТКУВАННЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ТОВАРОВИРОБНИКІВ ЯК ІНСТРУМЕНТ АДАПТАЦІЇ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ ДО КРИЗОВИХ УМОВ ВІЙНИ
- Станіславик О.В., Коваленко О.М.** 1804
ОЦІНЮВАННЯ РІВНЯ РОЗВИТКУ ВЗАЄМОДІЇ ПІДПРИЄМСТВА ЗІ СТЕЙКХОЛДЕРАМИ НА ОСНОВІ ІНТЕГРАЛЬНОГО ПІДХОДУ

РОЗДІЛ «Публічне управління та адміністрування»

- Sukhorukova A.L., Dergach Ya.O., Tsyhankova Ye.O., Tyurenkova K.V., Zizda N.Ye.** 1819
MANAGEMENT RISKS AND LEADERSHIP COMPETENCES OF A MANAGER IN THE CONTEXT OF STRATEGIC DEVELOPMENT OF AN AGRICULTURAL ENTERPRISE

- Антонова Л.В., Шульга А.А.** 1833
СТРУКТУРНІ ЗМІНИ МІГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ В УКРАЇНІ В УМОВАХ ВИМУШЕНОЇ МОБІЛЬНОСТІ ГРОМАДЯН
- Бакуменко Р.О., Кульчицький О.С.** 1846
СТРАТЕГІЧНІ КОМУНІКАЦІЙ ТУРЕЧЧИНИ: ІНСТИТУЦІЙНІ ЗАСАДИ, ОРГАНІЗАЦІЯ ЗВ'ЯЗКІВ З ГРОМАДСЬКІСТЮ ТА РЕПУТАЦІЙНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ
- Бараш В.Д.** 1859
ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ КІБЕРБЕЗПЕКИ ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНИХ ПРОЦЕСІВ У ЦИФРОВІЙ КОМУНІКАЦІЇ БІБЛІОТЕЧНИХ УСТАНОВ
- Бельська Т.В., Гайдученко С.О., Калашнікова Х.І.** 1884
ПУБЛІЧНО-ПРИВАТНЕ ПАРТНЕРСТВО У СФЕРІ УПРАВЛІННЯ ОРГАНІЧНИМИ ВІДХОДАМИ: МОЖЛИВОСТІ ДЛЯ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД
- Бондарчук Н.В.** 1898
ІНТЕГРАЦІЯ ГЕНДЕРНОГО ПІДХОДУ В ДЕРЖАВНУ АГРАРНУ ПОЛІТИКУ ЯК ПЕРЕДУМОВА СТАЛОГО РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ
- Василенко Н.В.** 1911
ІНСТРУМЕНТИ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ У СФЕРІ РЕІНТЕГРАЦІЇ ВЕТЕРАНІВ
- Грицко Р.Ю.** 1919
ЦЕНТРАЛІЗОВАНА ПСЕВДОІНТЕГРАЦІЯ ПОЛІКЛІНІК В УКРАЇНІ: ФІНАНСОВІ ДИСБАЛАНСИ, КОМУНІКАЦІЙНІ ВТРАТИ ТА НЕМИНУЧІСТЬ ДЕЗІНТЕГРАЦІЇ ВЕЛИКИХ МЕДИЧНИХ ОБ'ЄДНАНЬ
- Димитрова Т.К.** 1931
ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЦІН НА ЛІКАРСЬКІ ЗАСОБИ В КРАЇНАХ ЄС
- Довженко В.А., Цаплюк К.Р.** 1943
СТРАТЕГІЧНІ ПРІОРИТЕТИ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ СФЕРОЮ ОСВІТИ В УМОВАХ ВІЙНИ ТА ПОВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ УКРАЇНИ

ISSN 3041-1793 Online

- Дубич К.В., Тарасенко Д.Л., Токарева В.І.** 1958
ЦИФРОВА ТРАНСФОРМАЦІЯ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ В ОХОРОНІ ЗДОРОВ'Я: ДОСВІД ЕСТОНІЇ ТА СТРАТЕГІЧНІ ОРІЄНТИРИ ДЛЯ УКРАЇНИ
- Євсюкова О.В., Козловець М.А.** 1972
ДЕРЖАВНА ВІЙСЬКОВО-ТЕХНІЧНА ТА ОБОРОННО-ПРОМИСЛОВА ПОЛІТИКА УКРАЇНИ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ВИКЛИКІВ
- Живко З.Б., Панченко В.А., Кухарська Л.В., Шегинська А.І.** 1995
УДОСКОНАЛЕННЯ МЕХАНІЗМІВ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯМ КІБЕРБЕЗПЕКИ БІЗНЕСУ В УМОВАХ ГІБРИДНОЇ ВІЙНИ ТА ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ
- Жук О.І., Дегтяр О.А.** 2009
ФІНАНСОВА СТІЙКІСТЬ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД: СВІТОВИЙ ДОСВІД ТА ЙОГО ЗНАЧЕННЯ ДЛЯ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ
- Замрига А.В., Омельченко А.В., Шевченко Л.В.** 2024
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ПУБЛІЧНОГО АДМІНІСТРУВАННЯ У СФЕРІ АРХІТЕКТУРИ ТА ІНЖИНІРИНГУ: ЄВРОПЕЙСЬКІ ПРАКТИКИ ТА НАПРЯМИ ЇХ ВПРОВАДЖЕННЯ В УКРАЇНІ
- Карпінський Б.А.** 2035
ДИФЕРЕНЦІАЦІЯ НАЦІЄТВОРЧОГО ПОТЕНЦІАЛУ У ЗАХІДНОМУ РЕГІОНІ УКРАЇНИ
- Кияк М.Т.** 2063
СТАНОВЛЕННЯ НЕУРЯДОВИХ ОРГАНІЗАЦІЙ КРАЇН БАЛТІЇ ЯК АКТОРІВ МІЖНАРОДНОЇ ПОЛІТИКИ ТА НОВІТНІ АВТОКРАТІЇ
- Клименко Н., Таран Є.** 2082
БІОЛОГІЧНА БЕЗПЕКА ЯК СКЛАДОВА НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ: КОНЦЕПТУАЛІЗАЦІЯ ТА ТРАНСФОРМАЦІЯ ЗАГРОЗ
- Коваль Г.В., Татаренко В.Б.** 2093
ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ ЗЕМЕЛЬНИМИ РЕСУРСАМИ ЯК ОБ'ЄКТОМ КОМУНАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ

- Криштанович М.Ф.** 2105
ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ У СФЕРІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДОТРИМАННЯ НОРМ МІЖНАРОДНОГО ГУМАНІТАРНОГО ПРАВА
- Крушельницька Т.А., Пленцак В.А.** 2114
ПОСИЛЕННЯ МЕХАНІЗМІВ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ РЕВІТАЛІЗАЦІЇ ТЕРИТОРІЙ НА ЗАСАДАХ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ЗА ЗАСТОСУВАННЯ РЕДУКЦІЙНИХ ІНСТРУМЕНТІВ
- Лисенко С.О.** 2131
ПРИНЦИП ПЕРСОНАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА ПУБЛІЧНО-УПРАВЛІНСЬКІ РІШЕННЯ В УКРАЇНІ: АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВИЙ ВИМІР
- Олійник К.К.** 2144
ПРОБЛЕМИ ТА ОБМЕЖЕННЯ РЕАЛІЗАЦІЇ ПУБЛІЧНО-ПРИВАТНОГО ПАРТНЕРСТВА У ЗАЛІЗНИЧНІЙ ГАЛУЗІ В СУЧАСНИХ УМОВАХ
- Осипов Д.М.** 2160
ДОСВІД ПРИЗОВУ НА ВІЙСЬКОВУ СЛУЖБУ В КРАЇНАХ ЄВРОПИ
- Проданик В.М.** 2175
ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ РЕСУРСНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РЕГІОНАЛЬНОГО ТА МІСЦЕВОГО РОЗВИТКУ
- Русинюк М.М.** 2188
АДАПТАЦІЯ ПРАВОВИХ МЕХАНІЗМІВ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ У СФЕРІ РОЗБУДОВИ НАЦІОНАЛЬНОЇ СТІЙКОСТІ ДО ВИКЛИКІВ ВОЄННОГО СТАНУ
- Саханенко С.Є., Луханін В.В., Мануїлова К.В.** 2203
ВІЙСЬКОВО-АДМІНІСТРАТИВНА ДІЯЛЬНІСТЬ СТАРОСТ У СИСТЕМІ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ УКРАЇНИ
- Серветник В.** 2215
ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ ВЕТЕРАНСЬКОЮ ПОЛІТИКОЮ: ВИКЛИКИ СЛУЖБИ В РЕЗЕРВІ В УМОВАХ ПОВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ ТА ШЛЯХИ ЇХ ПОДОЛАННЯ

ISSN 3041-1793 Online

- Сидоренко Н.С., Дзюба І.В.** 2224
ПРОБЛЕМИ ПРОФЕСІОНАЛІЗАЦІЇ МІЛІТАРИЗОВАНОЇ СЛУЖБИ В УКРАЇНІ НА ШЛЯХУ ДО ЧЛЕНСТВА В ЄС
- Стретович А.В.** 2237
ПРІОРИТЕТНІ НАПРЯМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ НОРМАТИВНО-ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ПРОЦЕСАМИ БЕЗПЕКОВОЇ ІНТЕГРАЦІЇ
- Ткаченко І.В.** 2249
ФІЛОСОФІЯ ВІЙСЬКОВОЇ ОСВІТИ В СИСТЕМІ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ УКРАЇНИ (2014–2021 РР.): ТРАНСФОРМАЦІЯ ВІЗІЇ ТА МІСІЇ ПІДГОТОВКИ ВІЙСЬКОВИХ ФАХІВЦІВ У КОНТЕКСТІ ЄВРОАТЛАНТИЧНОЇ ІНТЕГРАЦІЇ
- Толкованов В.В., Щербак Н.В.** 2262
РОЛЬ СТАРОСТИ У РОЗВИТКУ СПІВРОБІТНИЦТВА ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД (МІЖМУНІЦИПАЛЬНОМУ СПІВРОБІТНИЦТВІ)
- Трегубенко Г.П.** 2275
РОЛЬ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ УКРАЇНИ У СОЦІАЛЬНОМУ ЗАХИСТІ ТА АДАПТАЦІЇ КАТЕГОРІЙ ГРОМАДЯН, ПОСТРАЖДАЛИХ ВІД ВІЙНИ
- Фалько Д.І.** 2289
ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ БІОЛОГІЧНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ: СУЧАСНІ ВИКЛИКИ ТА НАПРЯМИ РОЗВИТКУ
- Цецик Я.П.** 2301
ВПЛИВ СУЧАСНИХ СОЦІОКОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА УПРАВЛІННЯ БІБЛІОТЕЧНИМИ ТА ІНФОРМАЦІЙНИМИ УСТАНОВАМИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

РОЗДІЛ «Політологія»

- Бєлоусова Н.Б., Строганова А.О.** 2311
ПРАКТИЧНІ МОЖЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ В КІБЕРДИПЛОМАТІЇ: РЕКОМЕНДАЦІЇ ДЛЯ УКРАЇНИ

- Дацків І.Б.** 2322
*ДИПЛОМАТИЧНИЙ ПРОТОКОЛ ТА ЕТИКЕТ У СИСТЕМІ ЗОВНІШ-
НЬОПОЛІТИЧНОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ: ІСТОРИЧНИЙ РОЗВИТОК І
СУЧАСНІ ТРАНСФОРМАЦІЇ*
- Дидик О.В.** 2337
*МІЖНАРОДНА ПІДТРИМКА УКРАЇНИ В КООРДИНАТАХ АНТИКО-
РУПЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ: БЕЗПЕКОВІ ПРІОРИТЕТИ ТА ВНУТРІШ-
НЬОПОЛІТИЧНІ ТРАНСФОРМАЦІЇ*
- Зелик І.В., Липчук О.І.** 2356
*ІДЕОЛОГІЯ «РУСКОГО МІРА» В ІНФОРМАЦІЙНІЙ ВІЙНІ РФ ПРОТИ
УКРАЇНИ: СПРОБА ДЕКОНСТРУКЦІЇ*
- Кваша О.П., Гельбак А.М., Чоста К.С.** 2369
*ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ПОЛІТИЧНОГО ЖИТТЯ
СУСПІЛЬСТВА ЯК ФОРМИ СОЦІАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА СИСТЕМИ
ВІДНОСИН*
- Кипич І.В., Букорос Т.О., Сцібан Б.Є.** 2381
ЕТИЧНІ АСПЕКТИ ПОЛІТИЧНОГО КОНСАЛТИНГУ
- Кипич І.В., Фастовець Н.В., Курсон І.Л.** 2394
ПОЛІТИЧНІ РИЗИКИ ТА ВИКЛИКИ ВСТУПУ УКРАЇНИ ДО НАТО
- Кіщун А.І., Козак М.В., Ярема В.І.** 2403
*ГЕОПОЛІТИЧНА СУБ'ЄКТНІСТЬ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВІЙНИ:
СТРАТЕГІЧНІ ОРІЄНТАЦІЇ ДЕРЖАВИ ТА РОЛЬ ГРОМАДЯНСЬКОГО
СУСПІЛЬСТВА У ЗМІЦНЕННІ НАЦІОНАЛЬНОЇ СТІЙКОСТІ*
- Клименко М.В., Данилов С.В.** 2415
*ІНТЕГРАЦІЯ ГЕНДЕРНОЇ РІВНОСТІ У ДЕРЖАВНУ ПОЛІТИКУ
ПОДОЛАННЯ ЕКОЛОГІЧНИХ КРИЗ*
- Климончук В., Ломака І.** 2426
*РЕЛІГІЯ ЯК ЧИННИК ФОРМУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ СВІДОМОСТІ
ТА КОНСОЛІДАЦІЇ УКРАЇНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА*

ISSN 3041-1793 Online

- Новоскольцева Л.О., Демідов Д.В., Русанова М.І.** 2440
РЕСУРСНЕ БАГАТСТВО ЯК ЧИННИК ЕСКАЛАЦІЇ ЗБРОЙНОГО НАСИЛЛЯ В ГЛОБАЛІЗОВАНОМУ СВІТІ
- Опанасенко О.А.** 2459
МОДЕЛІ ТРАНСФОРМАЦІЇ ЗОВНІШНЬОЇ ПОЛІТИКИ СХІДНО-ЄВРОПЕЙСЬКИХ ДЕРЖАВ ЩОДО УКРАЇНИ (2014–2024 РР.): ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ
- Перегуда Є.В., Семко В.Л., Місержи С. Д.** 2476
НОВИЙ ФОРМАТ ЕТНОНАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ (В КОНТЕКСТІ ЗАПРОВАДЖЕННЯ ДНЯ РУМУНСЬКОЇ МОВИ)
- Радіонова Л.О., Михайлова І.О.** 2490
КАНТ VS ГЕГЕЛЬ: ПРАВА ДЕРЖАВА І ДЕРЖАВНИЙ ЕТАТИЗМ У КОНТЕКСТІ СУЧАСНОЇ УКРАЇНИ
- Тростенюк Т.М., Попович Н.В.** 2501
ЕСТОНСЬКА НАЦІОНАЛЬНА ІДЕНТИЧНІСТЬ У КОНТЕКСТІ ПРОТИДІЇ РОСІЙСЬКИМ ІРЕДЕНТИСТСЬКИМ НАРАТИВАМ
- Чупрій Л.В., Нагребельний А.О.** 2513
ІДЕОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ РАШИЗМУ ЯК ЛЮДИНО-НЕНАВИСНИЦЬКОЇ ДОКТРИНИ

ISSN 3041-1793 Online

УДК 355.018:343.352.1:172.2

[https://doi.org/10.52058/3041-1793-2026-4\(21\)-49-68](https://doi.org/10.52058/3041-1793-2026-4(21)-49-68)

Акімов Олександр Олексійович доктор наук з державного управління, професор, Заслужений економіст України, Науково-методичний центр кадрової політики Міністерства оборони України, м. Київ, <https://orcid.org/0000-0002-9557-2276>

Шукула Ростислав Ростиславович викладач кафедри тактико-спеціальних дисциплін факультету радіаційного, хімічного, біологічного захисту та екологічної безпеки Військового інституту танкових військ Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут», кандидат педагогічних наук, доцент, <https://orcid.org/0000-0003-0609-0660>

Акімова Людмила Миколаївна доктор наук з державного управління, кандидат економічних наук, професор, Заслужений працівник освіти України, професор кафедри трудових ресурсів і підприємництва, Національний університет водного господарства та природокористування, м.Рівне, <https://orcid.org/0000-0002-2747-2775>

Калітник Максим Сергійович Науковий центр проблем виховання доброчесності та запобігання корупції у секторі безпеки та оборони, Національний університет оборони України, м. Київ, полковник, <https://orcid.org/0000-0002-7897-9138>

ПРЕВЕНЦІЯ КОРУПЦІЇ ЧЕРЕЗ КУЛЬТУРУ ДОБРОЧЕСНОСТІ: ДОСВІД РЕФОРМУВАННЯ ВІЙСЬКОВИХ ІНСТИТУЦІЙ У ПОСТКОНФЛІКТНИХ СУСПІЛЬСТВАХ

Анотація. У статті здійснено комплексний аналіз теоретико-методологічних засад превенції корупції у військових інституціях через формування культури доброчесності як ключового внутрішньоінституційного регулятора поведінки. Проаналізовано сучасні наукові підходи до трактування корупції як багаторівневого соціально-інституційного явища, що формується під впливом як формальних норм, так і неформальних практик взаємодії, а також уточнено зміст категорії “культура доброчесності” як інтегрованої системи цінностей, норм, мотивацій і управлінських механізмів. Узагальнено міжнародний досвід реформування військових інституцій у постконфліктних державах (Грузія, Польща, країни Балтії), що дозволило виявити ключові закономірності ефективної антикорупційної трансформації, зокрема значення

ISSN 3041-1793 Online

кадрового оновлення, інституціоналізації внутрішнього контролю, розвитку професійної етики та впровадження цифрових інструментів прозорості. Обґрунтовано, що ефективність превенції корупції у секторі безпеки визначається не лише якістю нормативно-правового регулювання, а передусім рівнем інтеграції доброчесності у всі управлінські процеси, включаючи кадрову політику, систему прийняття рішень, управління ресурсами та освітню підготовку персоналу. Доведено, що поєднання інституційного та поведінкового підходів забезпечує формування стійких антикорупційних практик, тоді як домінування виключно контрольних механізмів не забезпечує довгострокового ефекту. Встановлено, що в умовах воєнного стану особливого значення набувають внутрішні механізми доброчесності, які компенсують обмеженість зовнішнього контролю, зокрема системи комплаєнсу, етичного регулювання та професійної відповідальності. У статті запропоновано інтегровану модель формування культури доброчесності у військових інституціях України, яка поєднує нормативно-інституційний, кадрово-етичний, організаційно-контрольний, освітньо-поведінковий та цифрово-процедурний компоненти та спрямована на системну трансформацію інституційної поведінки.

Обґрунтовано доцільність впровадження ціннісно орієнтованої кадрової політики, інтеграції критеріїв доброчесності у систему оцінювання діяльності, розвитку етичного лідерства, а також розширення використання цифрових інструментів моніторингу та контролю.

Ключові слова: превенція корупції, культура доброчесності, військові інституції, сектор безпеки держави, кадрова реформа, військова служба, антикорупційна культура.

Akimov Oleksandr Oleksiyovych Doctor of Sciences (Public Administration), Professor, Honored Economist of Ukraine, Professor, Ministry of Defence of Ukraine, Kyiv, <https://orcid.org/0000-0002-9557-2276>

Shykula Rostyslav Rostyslavovych candidate of pedagogical sciences, associate professor, lecturer at the Department of Tactical and Special Disciplines, Faculty of Radiation, Chemical, Biological Protection and Environmental Safety, Military Institute of Armored Forces of National Technical University “Kharkiv Polytechnic Institute”, Kharkiv, <https://orcid.org/0000-0003-0609-0660>

Akimova Liudmyla Mykolaivna Doctor of Science in Public Administration, PhD (Economics), Professor, Honored Worker of Education of Ukraine, Professor of the Department of Human Resources and Entrepreneurship, The National University of Water and Environmental Engineering, Rivne, <https://orcid.org/0000-0002-2747-2775>

ISSN 3041-1793 Online

Kalitnyk Maksym Serhiyovych Building Integrity Training and Education Center, National Defence University of Ukraine, Colonel, <https://orcid.org/0000-0002-7897-9138>

PREVENTING CORRUPTION THROUGH A CULTURE OF INTEGRITY: THE EXPERIENCE OF REFORMING MILITARY INSTITUTIONS IN POST-CONFLICT SOCIETIES

Abstract. The article provides a comprehensive analysis of the theoretical and methodological foundations of corruption prevention in military institutions through the development of a culture of integrity as a key intra-institutional regulator of behavior. Contemporary scholarly approaches to understanding corruption as a multi-level socio-institutional phenomenon shaped by both formal norms and informal interaction practices are examined, and the concept of “culture of integrity” is уточнений as an integrated system of values, norms, motivations, and managerial mechanisms. The international experience of reforming military institutions in post-conflict states (Georgia, Poland, and the Baltic countries) is generalized, which made it possible to identify key patterns of effective anti-corruption transformation, including the importance of human resource renewal, institutionalization of internal control, development of professional ethics, and implementation of digital transparency tools. It is substantiated that the effectiveness of corruption prevention in the security sector is determined not only by the quality of legal and regulatory frameworks but primarily by the level of integration of integrity into all managerial processes, including human resource policy, decision-making systems, resource management, and personnel training. It is proven that the combination of institutional and behavioral approaches ensures the formation of sustainable anti-corruption practices, whereas reliance solely on control mechanisms does not provide a long-term effect. It is established that under conditions of martial law, particular importance is attached to internal integrity mechanisms that compensate for the limitations of external oversight, including compliance systems, ethical regulation, and professional accountability. The article proposes an integrated model for the development of a culture of integrity in Ukrainian military institutions, which combines normative-institutional, organizational-control, educational-behavioral, and digital-procedural components and is aimed at the systemic transformation of institutional behavior. The feasibility of implementing value-oriented human resource policy, integrating integrity criteria into performance evaluation systems, strengthening ethical leadership, and expanding the use of digital monitoring and control tools is substantiated.

Keywords: corruption prevention, culture of integrity, military institutions, state security sector, human resource reform, military service, anti-corruption culture.

Постановка проблеми. В умовах збройного конфлікту та постконфліктної трансформації держави особливої актуальності набуває проблема протидії корупції у військових інституціях як ключовому елементі сектору безпеки і оборони. Традиційні підходи, що ґрунтуються переважно на зовнішньому контролі та каральних механізмах, демонструють обмежену ефективність у подоланні системних проявів корупції, оскільки не забезпечують формування стійких внутрішньоінституційних норм поведінки. Водночас міжнародний досвід держав, які пройшли етапи постконфліктного відновлення, свідчить про зростання ролі культури доброчесності як інтегрованого інструменту управління персоналом, що поєднує ціннісні орієнтири, мотиваційні механізми та систему відповідальності. Незважаючи на наявність окремих досліджень у даній сфері, питання адаптації успішних зарубіжних практик формування антикорупційної культури у військових структурах до умов України залишається недостатньо розробленим, що зумовлює потребу в комплексному науковому аналізі та виробленні відповідних рекомендацій.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Аналіз останніх досліджень і публікацій засвідчує, що сучасні підходи до превенції корупції у секторі безпеки дедалі більше зміщуються від домінування каральних і контрольних механізмів до формування культури доброчесності як внутрішнього інституційного регулятора. В. Вакулук (2022) [1] акцентує увагу на системному характері антикорупційної політики. О. Ганжа (2024) [2] розглядає корупцію у секторі оборони як загрозу національній безпеці. Н. Глущенко (2025) [3] наголошує на важливості адаптації антикорупційної політики до національного контексту. У звітах OECD щодо реформ у Грузії (2022) [4] підкреслюється роль кадрового оновлення та демонтажу корупційних мереж як передумови швидких змін. Праці DCAF [5] і матеріали НАТО [6; 7; 9] обґрунтовують концепцію integrity-based governance, у межах якої доброчесність інтегрується у всі процеси управління оборонним сектором, включаючи кадрову політику, освіту та систему контролю. А. Шнабель і Г. Борн [15] наголошують, що ефективність реформ сектору безпеки залежить від балансу між військовою спроможністю, підзвітністю та правовою інституціоналізацією. П. Мансур і В. Мюррей (2019) [12] доводять, що культура військових організацій є визначальним фактором їх ефективності та здатності до трансформації. А. Скрабач (2023) [17] підкреслює значення кодексів честі як інструменту формування належної поведінки військовослужбовців. Водночас І. Шопіна та ін. (2022) [16] акцентують на важливості формування нетерпимості до корупції на етапі підготовки до військової служби. В. Еспіноса та А. Піно (2024) [8] розглядають е-урядування в Естонії як ефективний механізм підвищення прозорості та підзвітності, тоді як OECD (2023) [14] підкреслює значення загальнодержавних стратегій доброчесності, зокрема у країнах

ISSN 3041-1793 Online

Балтії. Transparency International [19; 20] демонструє роль інституціоналізованого внутрішнього контролю та оцінки ризиків у забезпеченні низького рівня корупції в оборонному секторі. І. Вільямль, Й. Кертес та Й. Вакс (2022) [21] розглядають корупцію як мережеву взаємодію, що підкреслює важливість поведінкових і культурних факторів. Водночас О. Ковальчук та ін. (2026) [10] акцентують на ролі інституційних рамок і технологічних інструментів у зниженні ризиків.

Таким чином, аналіз наукових джерел свідчить про поступовий перехід від вузького розуміння антикорупційної політики як системи контролю до комплексного підходу, в якому ключову роль відіграє культура доброчесності, інтегрована у всі рівні функціонування військових інституцій.

Метою статті є узагальнення міжнародного досвіду формування культури доброчесності у військових інституціях держав, що перебувають у постконфліктному стані, визначення ключових інструментів та умов ефективної протидії корупції через внутрішньоінституційні механізми, а також обґрунтування можливостей адаптації відповідних практик до українського контексту з урахуванням специфіки функціонування сектору безпеки і оборони.

Методологія дослідження. Методологічну основу дослідження становить міждисциплінарний підхід, що поєднує положення публічного управління, безпекових студій та антикорупційної теорії. Використано системний метод для аналізу культури доброчесності як цілісного інституційного явища, структурно-функціональний – для визначення її складових і механізмів впливу у військових інституціях, а також порівняльний метод для узагальнення міжнародного досвіду та виявлення можливостей його адаптації до умов України. Застосовано методи аналізу й синтезу, індукції та дедукції для узагальнення наукових підходів і формування авторської моделі, а елементи інституційного та поведінкового підходів використано для обґрунтування механізмів превенції корупції через культуру доброчесності.

Виклад основного матеріалу. У сучасній науковій літературі корупція розглядається як складне багаторівневе явище, що охоплює як індивідуальні, так і інституційні практики зловживання владою з метою отримання приватної вигоди. І. Вільямль, Й. Кертес та Й. Вакс трактують корупцію як колективну дію, що формується у мережах взаємодії між акторами та інституціями [21]. Повністю погоджуємось із позицією дослідників, оскільки саме у військових структурах корупція часто має мережевий характер (наприклад, у системах закупівель, кадрових рішень, логістики).

Поняття “культура доброчесності” у сучасних дослідженнях пов’язується із сукупністю цінностей, норм та моделей поведінки, які формують внутрішню готовність суб’єктів дотримуватись етичних стандартів. Як підкреслюють П. Мансур та В. Мюррей, саме культура є визначальним

фактором ефективності військових інституцій та їх спроможності до трансформації [12]. Погоджуємось, і вважаємо, що культура доброчесності у військовому середовищі повинна розглядатися як елемент бойової спроможності.

Антикорупційна культура, у свою чергу, є прикладною формою культури доброчесності, що включає конкретні інституційні механізми, поведінкові практики та нормативні регулятори, спрямовані на запобігання корупції. На наш погляд, ключовою її характеристикою є інтегрованість, оскільки антикорупційна культура поєднує правові, організаційні та ціннісні компоненти в єдину систему.

Доцільно виділити два ключові підходи до формування доброчесності – інституційний та поведінковий. Інституційний підхід акцентує увагу на ролі формальних правил, законодавства та організаційних структур у мінімізації корупційних ризиків. Зокрема, О. Ковальчук, Р. Шевчук та інші, досліджуючи антикорупційні системи, підкреслюють значення якості правових та інституційних рамок для ефективності боротьби з корупцією [10]. Частково погоджуємось із даним підходом, однак вважаємо, що його ефективність обмежується у випадках, коли формальні норми не підкріплені внутрішніми ціннісними орієнтирами персоналу.

Поведінковий підхід, навпаки, зосереджується на мотиваціях, цінностях та неформальних нормах поведінки. У межах такого підходу І. Вільямс, Й. Кертес та Й. Вакс розглядають корупцію як результат соціальних практик і взаємодій, що відтворюються у колективі [21]. Вважаємо, що поведінковий підхід є критично важливим для військових інституцій, де значну роль відіграють неформальні ієрархії, традиції та корпоративна культура.

Узагальнюючи, зазначимо, що ефективна антикорупційна політика у військовому секторі повинна поєднувати обидва підходи, оскільки формування чітких інституційних правил має доповнюватися розвитком культури доброчесності як внутрішнього регулятора поведінки.

Варто зазначити, що традиційні антикорупційні стратегії базуються на механізмах зовнішнього контролю, зокрема аудиті, нагляді та санкціях. Однак зовнішній контроль має обмежену ефективність у військових структурах через специфіку їх функціонування (закритість, ієрархічність, обмежений доступ до інформації). Саме тому ключового значення набувають внутрішньоінституційні механізми, такі як:

- етичні кодекси та стандарти поведінки;
- внутрішні системи комплаєнсу;
- механізми саморегуляції та відповідальності.

Варто підкреслити, що організаційна культура є одним із ключових чинників ефективності військових інституцій, оскільки формує стратегічні рішення та управлінські практики [12].

ISSN 3041-1793 Online

У військовому середовищі організаційна культура має особливо глибоке значення, оскільки вона визначає рівень дисципліни, довіри та відповідальності.

Цінності доброчесності (чесність, підзвітність, відповідальність) повинні бути інтегровані у всі рівні управління – від стратегічного до тактичного. Водночас, як показує досвід постконфліктних держав, формування таких цінностей потребує комплексного підходу, що включає:

- реформування кадрової політики;
- підвищення рівня матеріального забезпечення персоналу;
- створення прозорих процедур управління.

Зокрема, ключовими чинниками зниження корупції постають політична воля, кадрове оновлення та підвищення заробітних плат, що зменшує стимули до корупційної поведінки, а економічні стимули є важливим елементом формування культури доброчесності. Отже, культура доброчесності у військових інституціях є результатом поєднання ціннісних орієнтирів, інституційних механізмів та поведінкових практик. Її формування виступає ключовою умовою підвищення ефективності сектору безпеки в умовах постконфліктної трансформації.

Таким чином, корупція у секторі безпеки є системним явищем, подолання якого потребує переходу від переважно зовнішніх контрольних механізмів до формування внутрішньоінституційної культури доброчесності. Поєднання інституційного та поведінкового підходів, а також інтеграція етичних цінностей у систему військового управління створюють передумови для сталого зниження корупційних ризиків. Це підтверджує доцільність орієнтації реформ військових інституцій на формування культури доброчесності як ключового елементу антикорупційної політики.

Аналізуючи загальні закономірності реформування військових інституцій у постконфліктних суспільствах, принагідно зазначити, що стійкість реформ залежить не стільки від технічної модернізації армії, скільки від поєднання ефективності, підзвітності, цивільного контролю та правової інституціоналізації. Зокрема, у праці А. Шнабеля і Г. Борна наголошено, що в таких державах реформи часто звужуються до підсилення військової спроможності, тоді як підзвітність, парламентський нагляд, участь громадянського суспільства та належне правове оформлення залишаються другорядними [15]. Автори переконливо показують, що саме такий “частковий” характер реформ є однією з причин їх нестійкості.

Погоджуємось із цим підходом, оскільки для військових інституцій постконфліктних суспільств небезпечним є сценарій, коли модернізується сила, але не модернізуються правила, цінності та механізми відповідальності. Тобто, превенція корупції має бути закладена у логіку інституційної перебудови.

Водночас у документах і аналітиці НАТО щодо Building Integrity послідовно відстоюється теза про взаємозв'язок безпеки, належного врядування і доброчесності. У Reference Curriculum НАТО прямо зазначено, що корупція і безпека є взаємопов'язаними, а зміцнення доброчесності потребує політичної волі, сильного лідерства, довгострокової перспективи та освіти як інструменту формування культури доброчесності [9]. Повністю погоджуємось із таким висновком, оскільки у постконфліктних суспільствах самі лише санкції не формують нову поведінкову норму – її формують навчання, управлінські стандарти, кадрова селекція і дисциплінарна практика. Саме тому найуспішніші кейси демонструють тривале вбудовування доброчесності у професійну соціалізацію військовослужбовця.

Ще однією закономірністю є те, що в перехідних державах реформи успішніші там, де відбувається зміна співвідношення між закритістю військової сфери та демократичною підзвітністю. А. Шнабель та Г. Борн наголошують, що підзвітність неможлива без прозорості, верховенства права та можливостей для автономного громадянського суспільства здійснювати моніторинг безпекових інституцій [15]. Частково погоджуємось, адже у військовій сфері абсолютна відкритість справді неможлива через вимоги секретності, однак саме тому ще більшого значення набувають внутрішні гарантії доброчесності, спеціалізовані антикорупційні підрозділи, захищені канали повідомлення та контроль над кадровими рішеннями. Для постконфліктних держав оптимальною є не модель контрольованої прозорості, сумісної з воєнною специфікою.

Грузія після Революції троянд (2003 рік) стала одним із найчастіше аналізованих прикладів швидкої антикорупційної трансформації, причому найбільш інтенсивна фаза реформ припала на 2004–2012 роки. В цей період відбулося радикальне кадрове оновлення, демонтаж корупційних мереж, реформування поліції та впровадження нових антикорупційних інституційних механізмів. Світовий банк у праці про реформування публічних сервісів у Грузії описує даний процес як поєднання політичної рішучості, демонтажу корупційних практик старої бюрократії, кадрового перезавантаження та створення нових інституційних стимулів. Грузинські реформи включали посилення прозорості та конкурсності в державному секторі, а зниження повсякденної корупції стало можливим завдяки швидкому руйнуванню старих неформальних мереж [18]. Погоджуємось із такою оцінкою експертів, однак вважаємо, що корумповану військово-безпекову організацію неможливо реформувати, не змінюючи одночасно персональний склад, процедури добору і норми внутрішньої поведінки.

Водночас, у дослідженні наголошується, що окремі антикорупційні реформи у Грузії здійснювалися поспіхом, не завжди були належно зрозумілі самими інституціями, а правосуддя та окремі механізми зовнішнього

ISSN 3041-1793 Online

контролю відставали від темпів організаційних змін. Частково погоджуємось із критичними зауваженнями, адже грузинський кейс показує, що кадрове очищення та інституційна централізація можуть швидко знизити видиму корупцію, але без стійкої етичної інфраструктури, процедур оскарження та зовнішнього нагляду виникає ризик заміни “дрібної корупції” на менш помітні форми концентрації влади. Зокрема, у дослідженні поліцейської реформи доведено, що частка тих, хто вважав поліцію корумпованою, знизилась з 80% у 2000 р. до 24,6% у 2006 році, а довіра до патрульної поліції сягала 81% [18]. Також Government Defence Integrity Index 2020 року свідчить про те, що Грузія отримала 60/100, тобто було виявлено середній рівень ризику корупції в оборонному секторі [20].

Найбільш цінним у грузинському досвіді є поєднання швидкого відсікання корумпованих ланок, створення нових процедур управління ризиками та підвищення символічної ціни недоброчесної поведінки. Для військових структур це означає перехід від лояльності до неформальних мереж до лояльності професійному стандарту служби.

Польський досвід корисний тим, що антикорупційна та етична інфраструктура у військовому секторі країни формувалася через постсоціалістичну трансформацію, інституційне наближення до НАТО та професіоналізацію армії. За оцінкою Government Defence Integrity Index, Польща у 2015 році належала до групи низького ризику корупції у сфері оборони та безпеки, а серед сильних сторін було відзначено внутрішнє антикорупційне бюро Міноборони, моніторинг ризиків, лінії повідомлень про корупцію та контроль конфіденційних закупівель [19]. Погоджуємось із тим, що саме інституціоналізація внутрішнього контролю є польською сильною стороною. Проте не менш важливо, що дані механізми були включені в ширшу рамку військової професіоналізації та дисциплінарної культури.

На рівні ціннісної регуляції польська модель спирається на Кодекс честі професійного військовослужбовця Війська Польського. А. Скрабач, аналізуючи військову службу, підкреслює, що службові обов’язки, честь, гідність і професійний обов’язок виконують управлінську функцію, оскільки структурують належну модель поведінки військовослужбовця [17]. Автор також наголошує на ролі Kodeks Honorowy як орієнтира професійної поведінки. Тобто, у військовому середовищі кодекс є ефективним тоді, коли пов’язаний із системою підготовки, просування, оцінювання та дисциплінарної практики. Тому польський кейс цінний тим, що етика служби вбудована в професійний статус військового.

Країни Балтії демонструють інший тип інституційної логіки: тут формування доброчесності в секторі безпеки тісно пов’язане з цифровізацією державного управління, процедурною прозорістю та загальнонаціональними програмами integrity governance. Особливо показовим є литовський досвід, де

ISSN 3041-1793 Online

Світовий Банк констатує, що Національний порядок денний із запобігання корупції 2022–2033 років поставив доброчесність і прозорість у центр державної політики, спираючись на загальнодержавний та загальносуспільний підходи (whole-of-government, whole-of-society approach) [14]. У такій моделі військові інституції не відокремлюються від загальної архітектури доброчесності держави. Повністю погоджуємось із таким підходом, оскільки стійка антикорупційна культура у військовій сфері формується значно ефективніше, коли вона підкріплена загальнодержавною системою конфлікту інтересів, етичних стандартів та прозорих адміністративних процедур.

Варто зазначити, що Закон Литовської Республіки про організацію системи національної оборони та військову службу прямо вимагає, щоб військовослужбовець дотримувався вимог військового кодексу етики, який затверджується міністром національної оборони за поданням командувача армії [11]. Отже, етичний стандарт має не рекомендаційний, а нормативно інтегрований характер. На нашу думку, якщо кодекс доброчесності існує поза службовим статусом, його вплив обмежений, а якщо ж він юридично вбудований у проходження служби, то починає виконувати функцію внутрішньоінституційного регулятора поведінки. Для України це особливо релевантно в частині поєднання військової дисципліни та етичної відповідальності в єдиному правовому режимі.

Естонія є показовою насамперед як держава, де цифрове врядування створило високий рівень довіри, відстежуваності процедур і адміністративної прозорості. Науковці В. Еспіноса та А. Піно, досліджуючи е-урядування в Естонії підкреслюють, що її модель базується на правилах врядування, які роблять акцент на прозорості, довірі та безпеці, відзначаючи Естонію як країну з добрим публічним доступом до даних про закупівлі через e-procurement systems та ефективним наглядом, інтегрованим із ширшими цифровими ініціативами уряду [8]. Погоджуємось із даним трактуванням лише частково: цифровізація справді суттєво зменшує простір для прихованих зловживань, але стає антикорупційним інструментом лише тоді, коли поєднана з відповідальністю посадових осіб, аудитом, логуванням доступу та санкціями за маніпуляції.

Узагальнюючи розглянуті кейси, доцільно зазначити, що Грузія, Польща і країни Балтії репрезентують різні траєкторії формування антикорупційної культури у військових і безпекових інституціях. Грузинська модель показує силу радикального кадрового й інституційного перезавантаження; польська – ефективність поєднання внутрішнього антикорупційного контролю з військово-професійним ethos; балтійська – переваги інтеграції доброчесності з цифровим урядуванням, нормативною етикою та регулярною оцінкою ризиків.

ISSN 3041-1793 Online

Тобто, стійкі реформи потребують змішаного інструментарію, зокрема політичного лідерства, правового закріплення, освіти, ризик-менеджменту і контролю, формуючи культуру доброчесності.

Таблиця 1

Порівняльна характеристика інструментів формування культури доброчесності у військових інституціях Грузії, Польщі та країн Балтії

Країна	Ключовий інструмент	Практичний прояв	Сильна сторона для антикорупційної культури	Обмеження
Грузія	кадрове оновлення та інституційне перезавантаження	швидкий демонтаж старих корупційних мереж, нові процедури управління, політична нетерпимість до корупції	швидке руйнування неформальних патронажних зв'язків	ризик поверхової інституціоналізації та відставання механізмів підзвітності
Польща	інтеграція стандартів НАТО, внутрішній антикорупційний контроль, кодекс честі	внутрішнє антикорупційне бюро МО, ризик-моніторинг, канали повідомлень, етичний кодекс професійного військовослужбовця	поєднання процедурної та ціннісної регуляції	зони підвищеного ризику зберігаються в операціях і сфері викривачів
Литва	нормативно закріплений етичний режим + загальнодержавна integrity policy	обов'язок дотримуватися військового кодексу етики; антикорупційна стратегія державного рівня	правова інтеграція етики в статус військовослужбовця	залежність від якості імплементації та навчання
Естонія	цифровізація та прозорі процедури	e-governance, e-procurement, простежуваність процедур, цифровий нагляд	скорочення простору для непрозорих рішень, підвищення довіри	цифрові системи не замінюють відповідальності та санкцій

Таблицю узагальнено авторами на основі джерел [8; 11; 19-20].

Отже, міжнародний досвід переконує, що культура доброчесності у військових інституціях постконфліктних держав формується там, де антикорупційна політика перетворюється на комплексну модель інституційної поведінки. Порівняння дає підстави стверджувати, що превенція корупції через культуру доброчесності у військовій сфері є результатом синергії трьох компонентів: нормативно-інституційного, кадрово-етичного та цифрово-

ISSN 3041-1793 Online

процедурного. Саме така комбінована модель є найбільш перспективною для адаптації в Україні з урахуванням особливостей військової служби, воєнного стану та потреби зберегти баланс між секретністю, ефективністю і підзвітністю.

У сучасних дослідженнях у сфері реформування військових інституцій кадрова політика розглядається як ключовий інструмент формування інституційної доброчесності. Дослідники І. Шопіна, Н. Христинченко та інші наголошують, що підготовка військовослужбовців має включати розвиток соціально значущих якостей, зокрема нетерпимості до корупції [16]. Погоджуємось із твердженням авторів, оскільки саме на етапі відбору та первинної соціалізації закладається модель поведінки, яка в подальшому визначає ставлення до службових повноважень. Водночас DCAF підкреслюють, що ефективна кадрова політика в оборонному секторі повинна базуватися на принципах прозорості, підзвітності та конкуренції [5]. Частково погоджуємось, проте вважаємо, що для військових інституцій вищезазначених принципів недостатньо: важливо сформувати ціннісну селекцію персоналу, де критерієм є не тільки професійність, а й доброчесність.

Таким чином, кадрова політика виступає механізмом культурної трансформації, який визначає якісний склад інституції та її антикорупційну спроможність.

Дослідження НАТО в межах Building Integrity наголошують, що доброчесність повинна бути інституціоналізована через кадрові процедури – від відбору до просування [6]. Саме системність дозволяє уникнути вибіркості та формалізму. Водночас зазначається, що ефективність таких систем залежить від їх зв'язку з реальними управлінськими рішеннями, а не лише формальним оцінюванням. На наш погляд, найбільш ефективною є модель, за якої:

- доброчесність інтегрується в КРІ військовослужбовця;
- результати етичної оцінки впливають на просування;
- існують механізми перевірки доброчесності (compliance, due diligence).

За умов реалізації такої моделі системи управління персоналом стають інструментом формування поведінкових стандартів.

У сучасній антикорупційній теорії наголошується, що ефективність запобігання корупції залежить від балансу між санкціями та позитивними стимулами. DCAF підкреслюють, що антикорупційна політика повинна включати як дисциплінарні механізми, так і системи заохочення доброчесної поведінки [5]. Одностороння орієнтація на покарання формує лише страх, але не створює внутрішньої мотивації.

Додатково варто звернути увагу на концепцію integrity-based governance, де стимулювання включає:

ISSN 3041-1793 Online

- підвищення соціального статусу добросовісного військовослужбовця;
- матеріальні стимули;
- кар'єрні переваги.

Водночас санкційний механізм має бути невідворотним, прозорим та пропорційним. Частково погоджуємось із класичним підходом “deterrence theory”, однак вважаємо, що в умовах військових інституцій більш ефективною є комбінована модель, де санкції доповнюються формуванням професійної ідентичності добросовісного офіцера.

Варто зазначити, що освіта розглядається як один із ключових інструментів формування культури добросовісності. У рамках програми NATO Building Integrity наголошується на необхідності розвитку освітніх і тренінгових рішень як частини антикорупційної політики [7]. Дослідники І. Шопіна, Н. Христинченко та інші стверджують, що формування антикорупційної стійкості повинно починатися ще на етапі підготовки до військової служби, включаючи розвиток професійної етики та нетерпимості до зловживань [16]. Вважаємо, що ефективність таких програм залежить від їх інтеграції в систему безперервної освіти, а не одноразових тренінгів. На наш погляд, ключовими елементами є:

- інтеграція етики у військову освіту;
- моделювання етичних дилем;
- навчання антикорупційним практикам у реальних сценаріях.

Таким чином, освітні програми виступають базовим механізмом формування внутрішньої мотивації до добросовісної поведінки.

У документах НАТО також підкреслюється, що прозорість і підзвітність є ключовими умовами ефективного функціонування оборонних інституцій [7]. Повністю погоджуємось, але додаємо, що прозорість повинна бути функціонально обмеженою, враховуючи специфіку військової сфери. Особливого значення набувають електронні системи закупівель, цифровий аудит, системи відстеження ресурсів, а також антикорупційні експертизи нормативних актів.

Наприклад, у практиці України вже застосовуються антикорупційні експертизи та цифрові системи моніторингу, що дозволяють виявляти корупційні ризики на ранніх етапах, що підтверджує, що цифровізація може виступати ефективним інструментом превенції. Зокрема, у сфері безпеки та оборони НАЗК здійснює системні антикорупційні експертизи та стратегічний аналіз корупційних ризиків, результати яких використовуються для уніфікації підходів до управління ризиками та підготовки антикорупційних програм у державних органах [13], що дозволяє не лише фіксувати вже наявні порушення, а й прогнозувати потенційно вразливі сфери управління.

Важливим інструментом превенції виступає Інформаційна система моніторингу виконання Державної антикорупційної програми (ISM SACP), яка забезпечує постійне відстеження стану реалізації антикорупційної

політики, накопичення даних про виконання заходів та проведення їх оцінки [13]. Завдяки системі формуються регулярні аналітичні звіти, що дає можливість оперативно виявляти відхилення, коригувати політику та ініціювати зміни на основі доказових даних.

Крім того, цифровізація інтегрована у стратегічний рівень антикорупційної політики: у межах Державної антикорупційної програми передбачено створення та модернізацію десятків цифрових інструментів (понад 60 систем), спрямованих на зниження корупційних ризиків у ключових секторах [13]. Для координації даного процесу функціонують міжвідомчі групи, які забезпечують узгоджене впровадження цифрових рішень і їх фінансову підтримку.

Таким чином, український досвід підтверджує, що цифровізація виступає системоутворюючим інструментом раннього виявлення та запобігання корупційним проявам у секторі безпеки й оборони.

Отже, аналіз наукових підходів і практик дозволяє стверджувати, що формування внутрішньоінституційної культури доброчесності у військових структурах ґрунтується на комплексному поєднанні кадрових, організаційних, освітніх та технологічних інструментів. Найбільш ефективними є ті моделі, які інтегрують доброчесність у всі етапи функціонування інституції – від відбору персоналу до управління ресурсами та прийняття рішень. Це підтверджує, що превенція корупції у військових інституціях є результатом системної трансформації внутрішньої культури, де ключову роль відіграє поєднання інституційних механізмів і ціннісних орієнтирів.

Корупція в секторі безпеки розглядається як одна з ключових загроз національній безпеці, яка особливо загострюється в умовах воєнного стану. Так, О. Ганжа підкреслює, що корупційні практики у сфері оборони призводять до неефективного використання ресурсів, зниження боєздатності та деморалізації суспільства [2]. Повністю погоджуємось, оскільки в умовах війни корупція набуває стратегічного виміру, безпосередньо впливаючи на здатність держави протистояти зовнішнім загрозам. Водночас варто акцентувати увагу на тому, що воєнний стан створює специфічні умови для функціонування антикорупційної політики, зокрема, скорочення процедур, підвищення рівня секретності та концентрація управлінських повноважень можуть обмежувати традиційні механізми контролю. Вважаємо, що саме в таких умовах особливого значення набувають внутрішньоінституційні механізми доброчесності, які здатні компенсувати обмеженість зовнішнього нагляду.

Проблема імплементації міжнародного досвіду в українському контексті є предметом активних наукових дискусій. Н. Глуценко зазначає, що антикорупційна політика повинна враховувати національні особливості правової системи, політичного середовища та інституційного розвитку [3]. Погоджуємось, оскільки механічне перенесення моделей без урахування контексту може призвести до формалізації реформ без реального змісту.

ISSN 3041-1793 Online

Водночас В. Вакулюк підкреслює, що антикорупційна політика в секторі безпеки має враховувати комплекс соціально-економічних, політичних і управлінських факторів, а також потребує чітко визначеного механізму реалізації [1]. Частково погоджуємось, однак доповнюємо, що ключовою проблемою українського контексту є розрив між формальними нормами та реальними практиками їх застосування.

Таким чином, основними ризиками механічного запозичення є формалізація реформ без зміни поведінкових моделей, ігнорування специфіки воєнного стану, а також невідповідність інституційної спроможності рівню складності імпортованих механізмів. Ефективна імплементація міжнародного досвіду можлива лише за умови його адаптивної трансформації, що враховує як внутрішні обмеження, так і стратегічні цілі розвитку сектору безпеки. Превенція корупції через культуру доброчесності в Україні повинна розглядатися як адаптивний, системний процес, який поєднує міжнародні стандарти з національними особливостями функціонування сектору безпеки і оборони.

Узагальнення міжнародного досвіду дозволяє перейти до обґрунтування практичних механізмів впровадження культури доброчесності у військових інституціях України. Враховуючи специфіку сектору безпеки, умови воєнного стану та наявні інституційні обмеження, ключовим завданням є формування інтегрованої моделі формування культури доброчесності у військових інституціях (табл. 2), яка базується на поєднанні інституційного та поведінкового підходів та поєднує кадрові, організаційні, освітні та цифрові інструменти превенції корупції.

Таблиця 2

Інтегрована модель формування культури
доброчесності у військових інституціях України

Компонент моделі	Зміст	Інструменти реалізації	Очікуваний ефект
Нормативно-інституційний	формування правил і процедур	законодавство, антикорупційні програми, кодекси етики	зниження формальних корупційних ризиків
Кадрово-етичний	відбір і розвиток персоналу на засадах доброчесності	конкурсні процедури, оцінювання, КРІ доброчесності	формування доброчесної професійної культури
Організаційно-контрольний	внутрішній контроль і саморегуляція	комплаєнс-системи, аудит, risk management	раннє виявлення ризиків
Освітньо-поведінковий	формування цінностей і мотивації	тренінги, військова освіта, моделювання етичних ситуацій	зміна поведінкових установок
Цифрово-процедурний	забезпечення прозорості процесів	e-procurement, цифровий аудит, ISM SACP	мінімізація непрозорих рішень

Авторська розробка.

ISSN 3041-1793 Online

Ключовою перевагою даної моделі є її системність, оскільки вона формує цілісну архітектуру доброчесності, не обмежуючись окремими заходами.

Як зазначено вище, кадрова політика виступає базовим інструментом антикорупційної трансформації, тому доцільно систематизувати практичні напрями її вдосконалення у табл. 3.

Таблиця 3

Напрями удосконалення кадрової політики у військових інституціях

Напрямок	Зміст	Інструменти
Відбір персоналу	забезпечення прозорості та доброчесності	конкурси, перевірка доброчесності
Оцінювання	інтеграція етичних критеріїв	KPI, службові атестації
Просування	залежність кар'єри від доброчесності	системи рейтингування
Контроль	перевірка поведінкових ризиків	комплаєнс, due diligence

Авторська розробка.

Зазначимо, що кадрова політика має базуватися на прозорості, однак її ефективність визначається саме ціннісною селекцією військового персоналу.

Особливого значення набуває розвиток етичного лідерства як інструменту трансформації організаційної культури. Ефективність формування культури доброчесності безпосередньо залежить від чіткого розмежування відповідальності між різними рівнями управління, що забезпечує узгодженість дій та підзвітність у межах військових інституцій (табл.4).

Таблиця 4

Механізми формування інституційної відповідальності у військових інституціях

Рівень	Інструменти	Суб'єкти відповідальності	Результат
Індивідуальний	кодекси етики, дисциплінарна відповідальність	військовослужбовці, командири підрозділів (як безпосередні керівники)	формування особистої доброчесності
Організаційний	комплаєнс, внутрішній контроль, аудит	командування військових частин, підрозділи внутрішнього контролю, служби безпеки, комплаєнс-офіцери	підвищення підзвітності та контрольованості процесів
Стратегічний	політична воля, антикорупційна політика, нормативне регулювання	Міністерство оборони України, Генеральний штаб ЗСУ, НАЗК, Верховна Рада України, Кабінет Міністрів України	системна трансформація інституції

Авторська розробка.

ISSN 3041-1793 Online

Запропонований розподіл відповідальності дозволяє уникнути фрагментації антикорупційної політики та забезпечує її реалізацію як цілісної системи. Водночас ключову роль у функціонуванні моделі відіграє етичне лідерство, яке проявляється насамперед на рівні командирів і керівників різних рівнів управління. Саме вони виступають носіями цінностей доброчесності та транслюють їх у повсякденну практику службової діяльності.

Таким чином, впровадження культури доброчесності у військових інституціях України повинно здійснюватися через інтегровану модель, що поєднує нормативно-інституційні, кадрові, організаційні, освітні та цифрові компоненти. Модель забезпечує системну трансформацію інституційної поведінки, формуючи внутрішню мотивацію до доброчесності, що підтверджує – *превенція корупції є фундаментальною характеристикою ефективного функціонування військових інституцій у постконфліктному суспільстві.*

Висновки та пропозиції. У дослідженні доведено, що корупція у військових інституціях має системний характер і не може бути подолана лише через зовнішній контроль, натомість ключову роль відіграє формування внутрішньоінституційної культури доброчесності як поєднання ціннісних, нормативних і поведінкових регуляторів.

Встановлено, що найбільш ефективними є моделі, які інтегрують інституційний і поведінковий підходи, забезпечуючи стійке зниження корупційних ризиків.

Аналіз міжнародного досвіду підтвердив, що успішні реформи ґрунтуються на синергії кадрового оновлення, внутрішнього контролю, етичної інфраструктури та цифровізації.

Обґрунтовано доцільність впровадження в Україні інтегрованої моделі формування культури доброчесності, яка охоплює нормативно-інституційні, кадрові, організаційні, освітні та цифрові інструменти та забезпечує системну трансформацію інституційної поведінки. Доведено, що кадрова політика, етичне лідерство та освіта є базовими механізмами формування доброчесності, особливо в умовах воєнного стану, коли зовнішній контроль обмежений.

Пропонується інтегрувати доброчесність в усі управлінські процеси військових інституцій, зокрема через нормативне закріплення етичних стандартів, розвиток комплаєнсу (*Комплаєнс, англ. compliance*) – *відповідність будь-яким внутрішнім або зовнішнім вимогам чи нормам*), впровадження КРІ доброчесності, посилення ролі командирів як носіїв цінностей та розширення цифрових інструментів прозорості.

Узагальнено, що превенція корупції через культуру доброчесності є системною умовою підвищення ефективності сектору безпеки і оборони та має реалізовуватися як адаптивна модель, поєднана з національними особливостями розвитку.

Література:

1. Вакулюк В. В. Антикорупційна політика логістичного забезпечення державної безпеки та громадського порядку : дис. ... д-ра наук з держ. упр. : 25.00.02. Житомир, 2022. URL: <https://surl.li/yrufml>
2. Ганжа О. Кримінально-правова протидія корупції в правоохоронних органах під час воєнного стану. *Науковий вісник Дніпровського державного університету внутрішніх справ*. 2024. Спец. вип. № 1 (132). С. 7–14
3. Глущенко Н. В. Антикорупційна політика України: виклики та перспективи. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право*. 2025. Вип. 88, ч. 2. DOI: <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2025.88.2.47>.
4. Anti-corruption reforms in Georgia: pilot 5th round of monitoring under the Istanbul Anti-Corruption Action Plan. Paris: OECD Publishing, 2022. URL: https://www.oecd.org/content/dam/oecd/en/publications/reports/2022/05/anti-corruption-reforms-in-georgia_3606e61d/d709c349-en.pdf
5. Building Integrity and Reducing Corruption in Defence: A Compendium of Best Practices. Geneva : Geneva Centre for the Democratic Control of Armed Forces (DCAF), 2010. URL: https://www.dcaf.ch/sites/default/files/publications/documents/Compendium_Building_Integrity_and_Reducing_Corruption_in_Defence.pdf
6. Building Integrity Self-Assessment and Peer Review Report: Ukraine. Geneva. NATO, 2019. URL: <https://npu.gov.ua/static-objects/npu/uploads/public/61d/3f8/bda/61d3f8bda8a89966135070.pdf>
7. Building Integrity. North Atlantic Treaty Organization (NATO). URL: <https://www.nato.int/en/what-we-do/partnerships-and-cooperation/building-integrity>
8. Espinosa V. I., Pino A. E-government as a development strategy: the case of Estonia. *International Journal of Public Administration*. 2024. Vol. 48, No. 1. P. 1–14. DOI: <https://doi.org/10.1080/01900692.2024.2316128>
9. Good governance and building integrity in the defence and related security sector: reference curriculum. Brussels: NATO Headquarters, 2016. URL: <https://www.nato.int/content/dam/nato/webready/documents/building-integrity/201113-BI-Refrence-Curriculum-en.pdf>
10. Kovalchuk O., Shevchuk R., Banakh S., Holota N., Verbitska M., Lutsiv O. Legal dimensions of global AML risk assessment: a machine learning approach. *Risks*. 2026. Vol. 14, No. 1. Art. 5. DOI: <https://doi.org/10.3390/risks14010005>
11. Law on the organization of the national defence system and military service of the Republic of Lithuania: Law of 5 May 1998 No. VIII-723. Vilnius, 1998. URL: <https://natlex.ilo.org/dyn/natlex2/natlex2/files/download/59852/LTU-59852.pdf>
12. Mansoor P. R., Murray W. (eds.). The culture of military organizations. Cambridge: Cambridge University Press, 2019. URL: <https://dokumen.pub/the-culture-of-military-organizations-1108485731-9781108485739.html>
13. Results of the NACP's work in 2025: building integrity in defence and security. National Agency on Corruption Prevention (NACP). 23.01.2026. URL: <https://nazk.gov.ua/en/news/results-of-the-nacp-s-work-in-2025-building-integrity-in-defence-and-security>
14. Review of Lithuania's National Agenda on the Prevention of Corruption: strengthening public sector integrity strategies. Paris: OECD Publishing, 2023. 97 p. DOI: <https://doi.org/10.1787/e6efed26-en>
15. Schnabel A., Born H. Security sector reform: narrowing the gap between theory and practice. Geneva: DCAF (Geneva Centre for the Democratic Control of Armed Forces). 2011. 72 p. URL: https://www.dcaf.ch/sites/default/files/publications/documents/SSR_PAPER1.pdf

ISSN 3041-1793 Online

16. Shopina I., Khrystynchenko N., Koropatnik I., Khomiakov D., Zaitsev M. Development of Integrity and Intolerance to Corruption in the System of Preparation for Military Service. *Journal of Curriculum and Teaching*. 2022. Vol. 11, No. 3. P. 112-119
17. Skrabacz A. Soldier duties as a form of shaping the ethos of military service. *SJMULF*. 2023. No. 4 (210). P. 329–339. DOI: <https://doi.org/10.5604/01.3001.0054.1630>
18. Slade G. Anti-corruption reforms in Georgia. *CSS Analyses in Security Policy*. Zurich: Center for Security Studies (ETH Zurich), 2011. No. 26. URL: <https://css.ethz.ch/content/dam/ethz/special-interest/gess/cis/center-for-securities-studies/pdfs/CAD-26-6-9.pdf>
19. Transparency International Defence & Security. Poland. Government Defence Integrity Index. URL: <https://government.defenceindex.org/countries/poland/>
20. Transparency International Georgia. Corruption and anti-corruption policy in Georgia: 2016–2020. 2020. URL: <https://www.transparency.ge/en/post/corruption-and-anti-corruption-policy-georgia-2016-2020>
21. Villamil I., Kertész J., Wachs J. Computational approaches to the study of corruption. *arXiv*. 2022. 14 p. URL: <https://doi.org/10.48550/arXiv.2201.11880>

References:

1. Vakuliuk, V. V. (2022). Antykoruptsiina polityka lohistychnoho zabezpechennia derzhavnoi bezpeky ta hromadskoho poriadku [Anti-corruption policy of logistical support for state security and public order] (Doctoral dissertation, specialty 25.00.02). Zhytomyr. <https://surl.li/yrufml> [in Ukrainian]
2. Hanzha, O. (2024). Kryminalno-pravova protydiia koruptsii v pravookhoronnykh orhanakh pid chas voiennoho stanu [Criminal law counteraction to corruption in law enforcement agencies under martial law]. *Naukovyi visnyk Dniprovskoho derzhavnoho universytetu vnutrishnikh sprav*, Special Issue 1(132), 7–14 [in Ukrainian]
3. Hlushchenko, N. V. (2025). Antykoruptsiina polityka Ukrainy: vyklyky ta perspektyvy [Anti-corruption policy of Ukraine: challenges and prospects]. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho natsionalnoho universytetu. Serii: Pravo*, 88(2). <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2025.88.2.47> [in Ukrainian]
4. OECD. (2022). Anti-corruption reforms in Georgia: Pilot 5th round of monitoring under the Istanbul Anti-Corruption Action Plan. https://www.oecd.org/content/dam/oecd/en/publications/reports/2022/05/anti-corruption-reforms-in-georgia_3606e61d/d709c349-en.pdf
5. DCAF. (2010). Building integrity and reducing corruption in defence: A compendium of best practices. https://www.dcaf.ch/sites/default/files/publications/documents/Compendium_Building_Integrity_and_Reducing_Corruption_in_Defence.pdf
6. NATO. (2019). Building integrity self-assessment and peer review report: Ukraine. <https://npu.gov.ua/static-objects/npu/uploads/public/61d/3f8/bda/61d3f8bda8a89966135070.pdf>
7. NATO. (n.d.). Building integrity. <https://www.nato.int/en/what-we-do/partnerships-and-cooperation/building-integrity>
8. Espinosa, V. I., & Pino, A. (2024). E-government as a development strategy: The case of Estonia. *International Journal of Public Administration*, 48(1), 1–14. <https://doi.org/10.1080/01900692.2024.2316128>
9. NATO. (2016). Good governance and building integrity in the defence and related security sector: Reference curriculum. <https://www.nato.int/content/dam/nato/webready/documents/building-integrity/201113-BI-Refrence-Curriculum-en.pdf>
10. Kovalchuk, O., Shevchuk, R., Banakh, S., Holota, N., Verbitska, M., & Lutsiv, O. (2026). Legal dimensions of global AML risk assessment: A machine learning approach. *Risks*, 14(1), Article 5. <https://doi.org/10.3390/risks14010005>

ISSN 3041-1793 Online

11. Republic of Lithuania. (1998). Law on the organization of the national defence system and military service of the Republic of Lithuania (No. VIII-723). <https://natlex.ilo.org/dyn/natlex2/natlex2/files/download/59852/LTU-59852.pdf>
12. Mansoor, P. R., & Murray, W. (Eds.). (2019). *The culture of military organizations*. Cambridge University Press. <https://dokumen.pub/the-culture-of-military-organizations-1108485731-9781108485739.html>
13. National Agency on Corruption Prevention. (2026, January 23). Results of the NACP's work in 2025: Building integrity in defence and security. <https://nazk.gov.ua/en/news/results-of-the-nacp-s-work-in-2025-building-integrity-in-defence-and-security>
14. OECD. (2023). Review of Lithuania's national agenda on the prevention of corruption: Strengthening public sector integrity strategies. <https://doi.org/10.1787/e6efed26-en>
15. Schnabel, A., & Born, H. (2011). Security sector reform: Narrowing the gap between theory and practice. DCAF. https://www.dcaf.ch/sites/default/files/publications/documents/SSR_PAPER1.pdf
16. Shopina, I., Khrystynchenko, N., Koropatnik, I., Khomiakov, D., & Zaitsev, M. (2022). Development of integrity and intolerance to corruption in the system of preparation for military service. *Journal of Curriculum and Teaching*, 11(3), 112–119
17. Skrabacz, A. (2023). Soldier duties as a form of shaping the ethos of military service. *SJMULF*, 4(210), 329–339. <https://doi.org/10.5604/01.3001.0054.1630>
18. Slade, G. (2011). Anti-corruption reforms in Georgia. *CSS Analyses in Security Policy*, 26. ETH Zurich. <https://css.ethz.ch/content/dam/ethz/special-interest/gess/cis/center-for-security-studies/pdfs/CAD-26-6-9.pdf>
19. Transparency International Defence & Security. (n.d.). *Poland: Government defence integrity index*. <https://government.defenceindex.org/countries/poland/>
20. Transparency International Georgia. (2020). Corruption and anti-corruption policy in Georgia: 2016–2020. <https://www.transparency.ge/en/post/corruption-and-anti-corruption-policy-georgia-2016-2020>
21. Villamil, I., Kertész, J., & Wachs, J. (2022). Computational approaches to the study of corruption. *arXiv*. <https://doi.org/10.48550/arXiv.2201.11880>

Дата першого надходження статті до видання: 01.04.2026

Дата прийняття статті до друку після рецензування: 14.04.2026

Науково-практичний журнал

«Національні інтереси України»

№ 4(21) 2026

Формат 60x90/8. Папір офсетний.

Гарнітура Times New Roman.

Ум. друк. арк. 8,2.

Видавець:

ФОП «Жукова Ірина Віталіївна», Свідоцтво серія ДК № 7425 від 09.08.2021 р.